

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtno Din 7-50, polletno Din 15.—
celoletno Din 30.—

Dr. Korošec je doigral

Konec krize — Narodna koalicija zopet dobila vlado — Potrnost in obup pri klerikalnih tigrih

Star pregovor pravi, da gre vrč toliko časa k vodnjaku, da se ubije. Tudi s politiko SLS. je tako. Že skoraj poldrugo leto je od tega, kar tolaži SLS. svoje pristaše, da bodo njeni poslanci to in to dosegli. Sedaj je konec sleparij. Prihodnje dneve bo še ena seja narodne skupščine, potem pa bodo šli gospodje poslanci lepo domov, ker niso hoteli delati tako, kakor bi bilo na korist ljudstva in države. Mesto, da bi klerikalci kaj storili za svoje volilce, so vlekli v Beogradu vsak dan po 300 dinarjev dijet ter v družbi z izdajalcem in priskupljenim Radičem kovali načrte, kako bi državo spravili še v večji nered.

Kaj so klerikalni poslanci izpolnili od tega, kar so pred volitvami obetali? Vprašajte jih, kaj so storili. Naj pokažejo samo na en uspeh! Ali je kuluk uspeh? Ali so ogromni novi davki uspeh? Ali so takse uspeh? Ali je to uspeh, če sedaj iz bolnic mečejo bolnike? Vse te uspehe ima na vesti tigrovska politika, ki je 18. marca 1923. vzela v Sloveniji vso politiko v zakup, takoj nato pa osedlala nesrečni Markovi režim.

Pravica se je navsezadnje še vedno izkazala. Tudi klerikalce je morala za njihovo brezvestno in goljufovo politiko doleteti pravica. Dr. Korošec in njegovi tigri so sedaj končno popolnoma odžagani od državne uprave. Njihova beseda že doslej ni veliko zalegla, odslej bo pa še manj.

Tako je še noben politik ni zavozil kakor dr. Korošec. To je gola resnica, ki jo priznava danes tudi že sama duhovščina. Neki župnik je dejal: «Dr. Korošec jo je pošteno zafural. Najboljše bi bilo, da bi danes ne vodil več naše stranke. SLS nas je gonila, da smo v cerkvi politizirali. Ljudje so začeli radi tega izgubljati vero, dr. Korošec pa nm je s politiko vso moč napravil. Kmalu bomo še poštene duhovniki ob ves ugled.»

Dr. Korošec se je strašno pehal, da bi prišel v vlado. Hotel je imeti kar 4 ministre zase in vso oblast v Sloveniji. Klerikalni tigri so znali ljubljansko SLS. tako farbat, kaj bodo dosegli, da so ljubljanski klerikalci v nedeljo že s salezijansko godbo na Rakovniku čakali, da proslave klerikalno-radičevsko vlado.

Pa je prišlo razočaranje. Vlado je dobila zopet narodna koalicija, pri kateri so ti šmentani samostojni demokrati, četudi

imajo sedaj slovenski demokrati le enega poslanca, tigrov pa je 21. Kaj bi šele dosegel dr. Žerjav, če bi on imel 21 poslancev, SLS. pa le enega tigra!

Klerikalni poslanci store prav, če se rajši poslove od politike, ker za to stroko niso. Zato vendar ljudje poslancev ne volijo, da bi samo dijete vlekli! Če imajo klerikalni volilci kaj samostojnosti, kaj soli v glavi in v stranki kaj govoriti, morajo sedaj zahtevati, da izginejo vsi dosedanja poslanci SLS., ker niso izpolnili danih obljub in so povrh še toliko škode napravili.

Nerazumljiva in abotna politika g. Pucelja

V «Domovini» smo že opetovano opozorili na politiko ljubljanskih zelenih generalov, katerim se je posrečilo SKS, ki je bila namenjena za prerodenje našega kmetijskega ljudstva, spraviti ob vso veljavo in moč. Pri zadnjih volitvah je Pucelj stranko tako daleč zavozil, da je dobila od osmih poslancev samo še enega, in še tega brez količnika.

Od zadnjih volitev pa do danes je gospod Pucelj delal še nadalje same pogreške. Kakor ima sicer dobro namazan jezik in je na shodih zelo živahen in zgovoren, je v narodni skupščini vendarle pokazal, da mu manjkajo sposobnosti za poslanca, ki bi mogel za svoje volilce kaj doseči. Dokler je Pucelj delal roko v roki z g. dr. Žerjavom, je imel še dosti lepih uspehov, odkar si je pa ubil v glavo, da demokratov ne mara, pa pada od dne do dne tako, da je sedaj prišel s svojo politiko že čisto na psa.

Ni treba, da bi tu ponavljali, zakaj so klerikalci največji sovražniki in nasprotniki vsakega samostojno mislečega človeka na deželi. Farovška politika se nikdar ne bo ujemala s pravimi ljudskimi koristmi. Farovška gospoda pozna le grablje, vile pa le redkokdaj. Kdor noče pod farovški klobuk, kdor ni hinavec in petoliznik, ga farovž preganja. Ako bi imeli farovži še tako moč, kakršno so imeli nekdanj, bi se tudi pri nas zopet uvedla inkvizicija, tlaka in vse drugo, kar dela samostojnega človeka za sužnja.

Mesto, da bi g. Pucelj podpiral samostojneže v njihovem prizadevanju proti farovškemu jerobstvu ter pospeševal, da se proti klerikalcem zbere vse, kar noče

Potrnost klerikalnih poslancev nad velikanskim porazom, ki so ga doživeli sedaj, je brezmejna. Edina nada, ki jo še imajo, je ta, da poznajo svoje volilce, o katerih upajo, da se bodo dali že kako premotiti, da ne bodo videli poraza. SLS. je že dala vsem župnikom in kaplanom naročilo, naj sedaj kar najbolj udrihajo proti «brezvercem», «izdajalcem», «Srbom», da bodo ljudje mislili, da so ti krivi poloma klerikalne politike. Mi pa pravimo: Naj klerikalci še tako divjajo. Pomagalo jim to ne bo nič, pač pa le škodovalo. Časi farovške strahovlade so minuli. Danes se ni treba nikomur več bati, da bi mu farovž kaj škodoval. Duhovščina naj gre nazaj v cerkev, nazaj h Kristusu, pa bo vse v redu. Srečno bo ljudstvo in srečna bo država.

nositi njihovega težkega jarma, pa se je g. Pucelj z nekaterimi ljubljanskimi zelenimi generali, ki mislijo, da se politika dela samo po kavarnah in gostilnah pri čvičku, na vse kriplje napenjal, da bi bila na deželi med naprednimi ljudmi kar največja razcepljenost. Človek zdrave pameti tega kratkomočno ne more razumeti.

Ni čudno, da bi bili zeleni generali kmalu zavozili Kmetijsko družbo; le za las je manjkalo, da se je niso z lumparijo polastili klerikalci. Ko so demokrati priskočili na pomoč prostovoljno in iz ne-sebičnih namenov, ker jih je bolelo, da bi v Kmetijski družbi popolnoma zagospodaril klerikalni režim, je vodstvo SKS storilo — ali iz bahavosti ali iz neumnosti, tega ne vemo — še to nesramnost, da je odklonilo pomoč demokratov. Na koncu konca je pa le dr. Žerjav moral priti, da je rešil Kmetijsko družbo klerikalnih krempeljev in tudi sedaj bo moral dr. Žerjav potegniti voz Kmetijske družbe iz gnoja, v katerega so jo zavozili zeleni generali.

Sedaj pa poslušajte, kaj se je zopet zgodilo zadnje tedne! V Beogradu je dr. Korošec osnoval tako zvani opozicijski blok in hotel z njim priti na vlado. Zahteval je za SLS kar štiri ministre, med katerimi bi bili trije duhovniki. V Sloveniji je dr. Korošec zahteval vso oblast zase. Veliki župani bi morali biti klerikalci, okrajni glavarji klerikalci, vsi šolski nadzorniki klerikalci. Kmetijska družba bi se čez noč izpremenila v klerikalno trdnjavo. V načrtu so imeli klerikalci, da upokoje, premestijo ali odstavijo vse njim neljube uradnike, učitelje, orožnike. Skratka: Če bi opozicijski blok, v katerem se je dr. Koro-

sec skrival za lirbet razmere nepoznavajočega Davidovića, bi bila Slovenija izročena farovškim mogotcem na milost in nemilost. Začela bi se strašna doba klerikalnega terorizma, absolutizma in klerikalne korupcije.

Slovenski demokrati so se raje skregali z g. Davidovičem, kakor da bi šli pod klerikalno komando. Storili so vse, da ne pridejo samostojni in napredni ljudje v Sloveniji pod farovski podplat.

Kaj pa je storil g. Pucelj? On in njegovi poslanski tovariši v zemljoradniškem klubu, ki je vseh skupaj 11, so sklenili, da bodo na strani dr. Korošec-Davidovićeve vlade. «Kmetijski list» od prejšnjega tedna prinaša črno na belem govor predsednika Puceljevega zemljoradniškega kluba, g. Lazića, ki je povedal, da je on v imenu kluba — katerega član je, kakor že povedano, tudi g. Pucelj — pri kralju zahteval, da naj da vlado dr. Koroščevemu opozicijskemu bloku, ter da je g. Lazić kralju izjavil, da bodo zemljoradniki to vlado podpirali.

Mi mislimo, da je odveč vsaka beseda, da bi razkladali, kaj so zemljoradniki s tako izjavo zagrešili nad našimi naprednimi kmeti. Če že srbski zemljoradniki niso vedeli, kako strašno stvar so s to izjavo napravili, pa bi se moral zavedati tega vsaj g. Pucelj. Naj bo, kakor hoče, resnica je, da se je s tem g. Pucelj postavil na čisto jasen in viden način na stran klerikalnih interesov in je s tem delal proti interesom slovenskih naprednih kmetov.

Kaj bi bilo, ko bi dr. Korošec zmagal? Klerikalci bi kar pomandrili samostojne po deželi.

Kaj rečete na to oni redki, ki ste sedaj še kaj dali na g. Pucelja? Kar vas je res takih, da mislite samostojno in da mislite napredno, ne morete drugega odgovoriti, kakor tole: Mera je sedaj polna. Puceljevih političnih komedij smo siti do grla. Nič več mi ne verjamemo. Ako se mi njega ne odrešimo, bomo z njim vred uničeni. Bolje je, da mi njega ostavimo, kakor da bi čakali, da nas bi pomandrili z njegovo pomočjo klerikalci. Proč z g. Puceljem, ki je tako sramotno izdal koristi naprednih in samostojnih kmetov!

Politični pregled

Zadnja vladna kriza je bila nenavadno dolga in šele v začetku tega tedna smo dobili

ново vlado,

oziroma doseđanje vlado, ki bo mogoče deloma spremenjena. Nova vlada je sestavljena iz radikalcev in samostojnih demokratov, torej iz strank, ki zagovarjata narodno in državno edinstvo, ki stojita na stališču obstoječe ustave, kar je dobro, ker spuščati se danes, ko država tako rabi resnega dela, vnovič v ustavni boj, bi bil zločin nad narodom in njegovo bodočnostjo! Tisti, ki so hoteli to, so bili poraženi.

Najbolj pa so bili tepeni klerikalci,

ki so že vriskali in se veselili, češ, na vlado bomo prišli in bomo delali, kar bomo hoteli po naši mili volji! Mi smo vedno trdili, da klerikalci v Jugoslaviji nikdar ne bodo mogli igrati take odločilne vloge, kakor so jo imeli v pokojni Avstriji. Tudi sedanja kriza nam je to pokazala in klerikalci so tudi sedaj izključeni iz vlade, ker se jim ne zaupa! Takih ljudi, katerim se nič ne zaupa, naši volilci najbrž ne bodo več poslali v narodno skupščino, ker bi s tem le škodovali sebi. Za volilce morejo kaj storiti samo poslanci, ki niso izključeni iz državne uprave, in to so danes pri nas samo demokrati, ki imajo v Sloveniji samo enega poslanca, pa ta stori več kakor vseh 21 klerikalnih tigrov. Čim več bo demokratskih poslancev iz Slovenije v narodni skupščini, tem več koristi bo imelo naše ljudstvo.

Da veje v naši vladi nov duh, odkar so v njej zastopniki demokratov, se vidi že iz tega, da se je začela naša vlada brigati

za naše zaslužjene brate v Avstriji,

ki morajo veliko prestati pod avstrijsko-nemško vlado. Naša vlada je začela zbirati podatke o teh nemških nasiljih na Koroškem in v Gradiščanski, kjer živi veliko Slovencev in Hrvatov, in bo poslala obtožbo Zvezi narodov, da ta presodi, ali se Avstrija drži vseh določb mirovne pogodbe, po katerih bi morala spoštovati tudi pravice naših neosvobojenih bratov.

Ako bo izvoljenih pri novih volitvah še več demokratov, kar je z gotovostjo pričakovati, se bo to kmalu čutilo na vseh poljih državnega življenja.

V zunanji politiki imamo zabeležiti, da se je

sporazumu med našo državo in Italijo pridružila tudi Češkoslovaška,

kar bo imelo za posledico pomirjenja v srednji Evropi. Na ta način se približuje Italija Mali antanti, katere glavna naloga je, čuvati mirovne pogodbe in mir, ki je tako potreben vsem narodom. Ker smo tudi s Francijo v najboljših odnošajih, vidimo lahko v tem jamstvo, da se mir v Evropi ne bo kalil, ker Nemčija je veliko preslaba, da bi se mogla vpuščati v kake vojne pustolovščine. To je začela uvidevati tudi Madžarska, ki se je istotako začela približevati Mali antanti, zavedajoč se dobro, da je obsojena na politično in gospodarsko smrt, ako bi ostala sama in v sovraštvu z nami in našimi zavezniki, ki jo okrožamo od vseh strani.

V Italiji pa začena boj med fašisti samimi, ker se ne strinjajo vsi s politikoj svojega voditelja Mussolinija:

fašisti med seboj

so že tako sprti, da prihaja do odkritih spopadov med njimi! Take organizacije, ustvarjene skoro nasiloma, ne morejo dolgo ostati edine, ako jih ne vodi ena misel. Te ene misli pa med fašisti ni: v stranki se odločno pojavljajo stremjenja po reformah.

Japonsko številno prebivalstvo ne najde kruha doma in se mora izseljevati. Tako je prišlo

med Japonsko in Ameriko

do velikega spora, ker Amerika noče sprejemati japonskih naseljencev. Prav ostro nasprotje vlada radi tega med obema velikima državama in govori se celo, da pride morda do težkega konflikta. Tega se bo Japonska pač čuvala, ker Amerika je močna in se ne bo dala izzivati. Japonska gre težkim časom nasproti, ker je premajhna za toliko prebivalstva.

Anton Stražar:

Mačeha s Kompoljskega gradu

(6. nadaljevanje.)

Bere se v Sv. pismu: «Otroci tega sveta so modrejši od otrok luči.» Najbolj iznajdljivi pa so hudobneži; kajti, kdor je hudoben, ta se še sproti uči in tuhta, kako bi postal še zlobnejši. Po sebi je torej umljivo, da so se v Rožeškem gradu takrat, ko sta tja pribegnili Uršula in Lenard, znašli z graščakom Felicijanom vred trije spletkarji, ki so s skupno hudobijo bili sposobni najbolj peklenskih del in si gorših ni bilo želeli. Ze prvi dan je bil njihov načrt v glavnem gotov, pretresati in poizvedeti je bilo treba le še poedinosti, da se hudobija v celoti obnese. Neprestano so ugibali in se zaupno pomenkovali o vseh potrebnih okolištinah.

Bilo je tretji dan po Uršulinem in Lenardovem prihodu na Rožeški grad. Vsi trije so sedeli v toplo zakurjeni gornji dvorani in graščak Felicijan je zamišljeno gledal skozi okno v bližnji gozd, kjer so bile mrke jelke vse ivnate, kot da jih je upadel sneg. Gleda

graščak skozi okno in vidi ravno, kako je nad gozdom jastreb z viška planil na drobno ptičko. Ptičji ropar je neusmiljeno pograbil malo žrtev in z njo odletel dalje... Videvši to, tleskne Felicijan veselo z rokama in spregovori:

«Aha, že imamo!»

«Kaj pa, kaj, Felicijan?» z radovedno začudenostjo vpraša Uršula.

Po kratkem premolku začne Felicijan smehljaje:

«Gledal sem tja nad gozd in ravno ugibal, kako bi vama dodobra pomagal. Vidim, kako je jastreb zviška planil na malo ptico in jo odnesel. Tako storimo tudi mi! Juraju ugrabimo Milico. Poslušajta: jaz pošljem v Kompoljski grad svojega pisarja Gotfrida vohunit. Preoblečen v romarja se podá tja ter poizve vse natanko, kdaj se Juraj odpravi po svojo hčer. Ko enkrat izvemo to, pojdem jaz s svojimi ljudmi v zasedo čakati Jurajevo spremstvo. No in po viteški navadi jim iztrgam deklino. To je glavno. Kaj bomo storiili nadalje, mi bo že še padlo v butico.»

«Ej, Felicijan,» zadovoljno pritrdi Uršula, «tako bo prav! Ako se ti stvar posreči,

imamo kar dve muhi v pajčevini. Samo to mi povej, kdo je ta Gotfrid in odkod, in ali se lahko nanj zaneseš?»

«Brez skrbi, Uršula! Gotfrid je moj zapnik, ki nas v zvižajah vse prekaša. Storiša o njegovem življenju pa je prav zabavna. Spočetka je bil precej pobožen kaplan in je zato tudi kmalu dobil fobo. Toda tu mu je zrasla korajža do nedolžnih ovčic. Kot mlad in postaven fajmošter je preveč stikal za deklinami in je v svojem farovžu uganjal vsega vruga. Ko si je nabral preveč masla na glavo, ga je škof seveda moral spoditi. Prav slučajno se je zatekel k meni in jaz sem hitro spoznal, da je zame pravi tiček. Zato sem ga takoj vzel v službo za svojega pisarja.»

Lenard, ki je doslej molčal, pove zdaj svoje razloge, meneč: «Felicijan, ne vem, če bo prava! Nič preveč ne hvali Gotfrida. Dobro, doslej mu ni bilo oporekati. Toda s takimi ljudmi je treba biti prekleto oprezen. Le počakaj, ko mu razložiš, da gre za mlado deklico — tedaj ga opazuj, kako se bodo popu oči zasvetile!... Vidva vesta dosti pripomočkov, a jaz tudi za enega: Tovariš Felicijan, ti razloži svojemu Gotfridu, da bo

Dopisi

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Volilni boj se že začenja in bo marsikje silno ljut, kajti po mnogih občinah je odpor napram nazadnjaškemu klerikalizmu že tako obsežen, da bi pri složnosti in zavednosti naprednjakov zlahka zlomil klerikalno moč. Kjer se klerikalizmu ni bati resnejših nasprotnikov, tam je miren. Zadovoljen je z mrtvim, novih načrtov in napredka ne ustvarja. Kjer pa se klerikalcem količkaj pokaže napredna nevarnost, udarita nanjo najprej spovednica in prižnica. Marsikje to zaleže. Kjer pa so naprednjaki toliko zavedni, da jih umazana gonja slabih duhovnikov ne stre, tam pa udarjajo po naprednih ljudeh klerikalni konzumi, zadruge, posojilnice, organizacije. Kdor pozna težke boje, v katerih se bore naprednjaki po deželskih občinah s hinavskimi in brezobzirnimi klerikalci, med katerimi je mnogo blagoslovljenih glav, ta zna prav ceniti napredno fronto vseh protiklerikalnih volilcev v sedanjem volilnem boju. Tudi pri nas jo imamo! Upamo, da z njenim nastopom pobijemo na tla klerikalizem, da postavimo nezmožnega Kosa, kamor spada že davno. Treba je pohvalno omeniti, da napredna misel na Ježici pridobiva vedno na novih pristaših in da imajo ti tudi pogum, to pokazati javno. Veseli nas, da je klerikalizem izgubil že mnogo svojih ljudi in da še ti, kar jih je, danes ne vedo, kaj je njihov program. Vse je tam razbrkano in omajano, še nekaj krepkih sunkov, in padla bo na Ježici stara klerikalna trdnjava. Potem bo vsaj enkrat mir v občini. Delajmo z vsemi silami na to! Čimprej pride klerikalni polom, tem bolje bo za vse. Priti pa mora!

J. K.

GORNJI LOGATEC. Minulo soboto se je poročil v Žireh vrl sokolski delavec, tukajšnji sodnik g. Jože Baričević, izobraževalec obmejnega sokolskega okrožja, z gospodično Malči Ferjančičevo iz Gornjega Logatca. Čestitamo! — Delo za zgradbo sokolskega doma je že prišlo. Dovaža se pesek, načrti bodo izgotovljeni v najkrajšem času. Zavijajmo rokave vsi, ki nam je pri srcu napredek naše občine! Nihče naj se ne odtegne narodni dolžnosti! — Nove takse za gostilničarje in trgovce z žganjem se že izterjujejo. Plačati jih je sicer treba, vendar sve-

tujemo prizadetim, da se pritožijo proti razvrstitvi in o pritožbi obveste krajevno organizacijo JDS, ki bo zbrala material in potom strankinega vodstva skušala doseči omiljenje trdot taksnega zakona, oziroma ovreči prehučo tolmačenje ljubljanskih pikolovcev.

MOTNIK. Potoval sem po lepi naši deželi ter zašel v prijazen in lep trg Motnik. Radoveden sem bil seveda, v kakih razmerah živijo Motničani, in vprašam priletno ženo o trških novicah. Rade volje mi jih je razložila in najbolj tožila o sitnostih gospoda župnika. Naj povem z njenimi besedami: «Dosti župnikov že pomnimo v Motniku, takega sitneža in razporneža pa še nisem poznala. Nedeljo za nedeljo grmi kakor lev s prižnice in ošteva farane z nelepimi priimki. Namesto božje besede razlaga le bolj psvetne stvari. Namesto, da bi šolske otroke učil krščanski nauk, kakor se spodobi, jim isto tako daje razne priimke. V trgu smo ustanovili odbor, ki je zbral denar za tri sv. maše na Brezju v ta namen, da bi bili odrešeni našega sitnega župnika.» Še več mi je povedala žena, kar pa raje prihranim za prihodnjic. — Popotnik.

LUKOVICA. (Pismo brdskega župljana.) Lep nedeljski popoldan je bil prosto nedeljo, ko sem počival pod domačim orehom. Menda letos še nismo imeli tako lepe nedelje. Nehote sem zdihnil: Hvala Bogu, da smo po hudi zimi in pustem deževju zopet enkrat čakali vsi dobrine pomladi. Iz tega prijetnega zadovoljstva me vzdrami znani prijatelj Jurij Šišmiš. Razveselil sem se ga in sva se znova marsikaj pomenila. Eno pa moram zapisati: V soseski Sv. Lukeža sta dve ženski, mlajša se peča s kurjo trgovino, starejša pa z opravljanjem. Ti dve sta zadnje čase posebno mene vzeli na piko. Baje se kar prekrizujeta, ker pišem v «Domovino». Jaz se na to le smejim, še imenitno se mi zdi, in obema svetujem, da naj pometata pred lastnim pragom. Če bosta zadosti nagovorili, pa morda napišem zabavno zgodbo. Toliko obema ženicama v prijazno vednost. — Svojim rojakom še posebej: V zadnji številki «Domovine» gotovo niste prezrli mojega vabila na naročilo moje knjige. Odziv je precej povoljen, pričakujem pa še obilnejšega in sem prepričan, da moje vabilo nikakor ne ostane «glas

vpjočega v puščavi». Za zdravi! — Anton Stražar.

ŠT. PETER PRI NOVEM MESTU. «Ne dopada nam, če je časopis v svojih dopisih preveč oseben,» pravi «Domoljub» in hinavsko zavije oči proti nebu, takoj nato pa vzame golito smrdljive gnojnice in jo s slastjo zalučil v obraz svojega političnega nasprotnika. V tem svojem dopisu je «Domoljubov» dopisnik do golote razkril svojo «katoliško» dušo, polno sovrašstva, maščevalnosti in najostudnejše škodoželjnosti. Iz celega dopisa zveni samo en glas, ki jasno kaže namen naših klerikalcev in njihovih podrepnikov: uničiti moralno in gospodarsko političnega nasprotnika, ker se bodo potem dali backi iz strahu pred duhovnim gospodom brez ugovora še nadalje odirati na mehi. Našim klerikalcem ni za drugo, kakor da se odvzame g. Šaleharju gostilniška koncesija, ki bi jo potem dobil klerikalni bacek, kateremu bi bile vse lumparije že vnaprej dovoljene in brez spovedi odpuščene. Toda bodite prepričani, da se vam to ne bo posrečilo, ker ima laž kratke noge. Časi, ko je klerikalna beseda zalegla vse, so minili, in avtonomije, ki bi vam dala zopet v roko gajžlo za hrbet slovenskega ljudstva, ne boste dosegli nikdar. To bomo prepričali mi demokrati na deželi vkljub temu, da ste zadnje čase marsikje vpregli v svojo karjolo samostojneže, ki vam pomagajo v potu svojega obraza vleči vaš protinarodni in protiljudski voz iz blata, v katerega so ga zapeljali vaši tigri. Da se škoduje vašemu nasprotniku, tedaj kličete na pomoč državno oblast, drugače pa udrihate po nji, kar se le dá. Res ste g. Šaleharju s svojo klerikalno zlobno naprtili uradno preiskavo, toda ta preiskava je dokazala, da znate samo lagati, obrekovati in svojemu bližnjemu čast krasti. Dokazala je, da so vsi očitki v vašem dopisu pretirani, oziroma zlobno potvorjeni. Želite, da vam mi postrežemo z lumparijami iz vaših krogov? Veste-li, kaj se je zgodilo v Bojančevi zidnici, v kateri so maziljeni gospodje počenjali take, da so se zgražale celo vaše tercijalke? Poznate-li ime fajmoštra, ki je pred leti iz hvaležnosti ubil svojo kuharico, s katero je imel razmerje? Hočete dokaze, imena? Oglasite se, mi vam postrežemo radi volje. Povemo vam pa vnaprej, da bo naš odgovor tak, da vam bo za-

Milica — njegova, če nam pomaga v celem načrtu! Boš videl, kak učinek bo napravila tvoja obljuba! Za žensko, posebno če je mlada in nedolžna, dajo taki prešestniki pol življenja...»

Lenardovo mnenje se je Felicijanu in Uršuli zdelo seveda kar umestno. Kmalu nato je dal Felicijan poklicati v dvorano pisarja Gotfrida. Razložili so mu vso zadevo. Ko so mu obljubili deklico, si je resnično kar prste obliznil in brez ugovora pristal na naročilo. Še tisti popoldan se je odpravil v romarja preoblečen vohunit v Kopoljski grad... Kako se je njegova naloga obnesla, smo popisali v prejšnjih odstavkih.

Isti dan, ko je vitez Juraj odšel po hčerko, so se tudi v Rožeškem gradu po Gotfridovih navodilih pripravljali k «viteškemu pohodu». Proti mraku je bilo vse pripravljeno in ko so zasedli konje, jim je zabičeval graščak Felicijan:

«Pazite, kdor ugrabi deklino, naj v istem trenutku zavpije: «Kdor mi poskusi iztrgati Milico, jo takoj zabodem! Žive ne dobite v roke! — To bo kopoljskim bojevnikom in posebno vitezu Juraju, ki je močan kakor

medved, vzelo vso moč. Nič več vas ne bodo nadlegovali, vi pa naglo pridirjajte z deklino domov!»

Z dvorišča Rožeškega gradu odjezdi z mrakom šestero ljudi na prežo. Molče so dirjali navzdol in njihove mrke zakrinkane obraze je obseval mesec, ki je pravkar pokukal izza gore.

Dobrih sto korakov stran, kjer se od Rimske ceste odcepi stranska pot proti Kopoljskemu gradu, so bili za gostim grmovjem poskriti Rožeški oprezniki. Pet jih je tičalo za gostim grmovjem in vsak je držal konja za povodec, da ni preglasno hrzal. Lenard sam pa je bil spredaj na straži in je gledal okrog kakor mačka na preži.

Minila je ura in tedaj ves v nevolji zamrmra graščak Felicijan vzad za grmovjem: «Vraga, če jih še ne bo kmalu, se poberemo odtod! Kdo zlodja bo za druge hodil po kostanj in žerjavico. Konji se mi prehladijo, noč je hladna.»

Lenard spredaj je čul to mrmranje, toda ni si upal ugovarjati, zato pa je Gotfrid odvrčal graščaku: «Le potrpi, vitez Felicijan!

Še v hujših okolnostih in v hujših nočeh si izkazal svojo viteško kri! Kaj ne bi danes, ko gre za tak biser!»

«Tiho, Gotfrid, ne zbijaj mi neslanih zafirkacij! Da vidimo, kako se boš ti obnašal! Le verjemi, nocoj ne boš sukal kadilnice pred oltarjem kakor svoje dni, — nocoj se pokažeš z mečem. Bomo videli, s kakim junaštvom si priboriš tisti — biser.»

«Pst, pst!» sikne Lenard nazaj. «Kopita čujem!»

Kakor bi trenil, je četica na konjih. V mesečini se zalesketa ostrina kratkih mečev. Pripravljani so za zavratni napad.

— Vitez Juraj je jezdil pred svojim spremstvom in tik ob njem na rjavčku hčerka Milica. Pogovarjala sta se o tem in onem, pa zopet obmolknila, dočim je spremstvo vzad vso pot molčalo. Nikomur ni padlo v glavo, da bi posebno mislil na opreznost, bili so vsi polni radostnih vtisov vsega dne in posebno zdaj, ko so se že bližali poti na domači grad, se niso mogli nadejati kakih ovir.

«Veš, Milica,» ravnokar povzame vitez Juraj, «tvoj dragec Jošt mi je vedno boli

stala sapa. Vi pravite, da smo proti veri. Dokazali vam bomo nasprotno s tem, da se bomo ravnali po svetem pismu. Iz tega dopisa vidite, da mi nismo osebni niti nesramni, kakor ste bili vi. Če boste še izzivali, vam zagotavljam, da se bomo branili z vsemi močmi in tedaj bomo predložili merodajnemu mestu tudi nekaj majhnih spisov, ki bodo spravili nekaj vaših mož v roke pravice. Je-li to krščanska ljubezen, da ste zahtevali od viničarke g. Š., naj vzame takoj svojo hčer iz njegove hiše, ki je po vašem pohujšljiva, brezverska itd. Kaj morete očitati g. Š.? Edino to, da ne trobi v vaš rog. Agitirate, da boste izposlovali preložitve občinskih volitev, ker je pri nas takrat ravno žegnanje, dasi dobro veste, da je to nemogoče. Je-li taka agitacija poštena? Bodite prepričani, da vam vse to ne bo pomagalo, ker bodo naši možje volili Gospodarsko listo, na kateri so možje, ki bodo skušali rešiti občino nesreče, v katero ste jo pripravili z nepotrebnim zidom in 750% timi občinskimi dokladami. Kdor je v naši občini mož, bo vrgel svojo kroglico na Petrov dan v drugo skrinjico za Gospodarsko stranko. Kako in zakaj smo prišli na drugo mesto, o tem bomo poročali pa prihodnjič.

Demokrat.

DRAGATUŠ. Dne 18. t. m. smo imeli pri nas zelo uspelo predavanje: Naša bodočnost — gospodarski položaj. Predavanje je posetilo — kar je pri nas redkost — precejšnje število ljudi. Tudi v moralnem oziru je bil uspeh jako dober. Ljudje so spoznali, da je treba med našim narodom le medsebojne ljubezni in pomoči in da plemensko sovraštvo prinaša vsem le škodo. Kadar se bodo vsi zavedali, da je «Slovenec, Srb, Hrvat za vedno brat in brat», tedaj bodo nastopili tudi nam boljši časi, kajti le v slogi je moč in blagostanje. Trdno verujemo, da pride do tega. Čim prej, tem bolje za nas in za našo domovino. G. predavatelju pa hvala za trud in pouk!

PODZEMELJ. Da se iz naše fare tako malo čita v «Domovini», je vzrok ta, ker smo tu hudo farovski in nam je pod smrtnim grehom zabranjeno čitanje «Domovine» in «Jutra». Tudi v šolo že zahaja naš novo pe-

po volji, če tako premišljujem. Iz poštene hiše je, čvrst od glave do nog in plemenitega srca. Sukanju meča se pa prav kmalu privadi in bo vitez kakor ga nima naša domovina. Srečna bosta vidva in jaz tudi, Milica...

... Toda vitez Juraj ni utegnil končati svojih besed, iz zasede so planili rožeški, kakor bi jih peklo treščilo iz zemlje. Preden se kompoljski zavedó, kaj se prav za prav z njimi godi, je Gotfrid že kakor jastreb planil ob Milici, jo iztrgal s konja in potegnil k sebi.

«Oče, ljubi oče, pomoči!» se je razlegal obupen klic, ko je Gotfrid s svojim plenom že dirjal po cesti in ostali za njim. Ravno so kompoljski menili brezobzirno udariti po roparjih, ko se Gotfrid v diru ustavi in besno zakriči nazaj:

«Kdor mi iztrga Milico, žive ne dobi v roke! V istem hipu jo zabodem!»

Viteza Juraja preleti mrz, skoro se je nezavesten zgrudil s konja. S prosečim glasom jih roti:

«Ljudje, kristjani, če poznate Krista — pustite dekletu življenje! Ubijte mene, če sem komu storil kaj hudega. Stotero mu poravnaj vsako krivico — samo hčerko mi vrnite!»

čeni g. kaplan z «Orličem» in podobnimi za ljudstvo škodljivimi listi. Naše napredne liste, katere sami pričujemo spoznavati, da nam povejo istino, pa nam zabranjujejo v šoli in v spovednici. Komaj nekaj mesecev je tu in si že zida cele gradove in orlovske dome, a le z besedami, ker mi mu itak ničesar ne verjamemo. Tudi načrt za konzumno društvo v Podzemlju ima v svoji premeteni glavici že gotov; izvršiti pa ga ne more, ker so bili njegovi «belokranjski ohcetarji» pred postom premalo radodarni. — Bližajo se nam tudi občinske volitve. Zato imamo precej posla, da si postavimo napredne može v odbor. Tudi tukaj nas seveda ne pusti g. kaplan v miru. Pred nekaj dnevi smo bili ravno pri posvetovanju, ko pride k nam, nam vzame volilni imenik in se prične vmešavati, da nam bo on sestavil kandidatno listo. Seveda smo mu jih povedali takšne, kakršne je zaslužil. Pustite nas v miru! — Domačin.

SODRAŽICA. Sokolska društva Sodražica, Loški potok in Nova vas prirede v nedeljo 25. t. m. pešizlet v civilnem kroju za celokupno članstvo na Goro. Sestanek v Vagovki ob 15. Izleta se udeležijo tudi naraščaj; predelale se bodo proste vaje. Zdravo!

BELA KRAJINA. V soboto in nedeljo je uprizoril Sokol v Črnomlju veseloigro «Veleturnist», katera je izborna uspela. Igra je polna globokega humorja, katerega so izčrpali igralci in ga razsuli med gledalce. Čestitamo igralcem zaradi njihove dovršenosti, v kateri so nekateri skoroda prekosili sebe. — Nad Belo Krajino bedi bistro oko sokolje, ki s svojo čuječnostjo motri narod, ga oživlja in presnavlja, da vzgoji može, ki poznajo cilje, proti katerim so se napotili. Dramatični odsek naj pogosteje razgane peroti z isto dovršenostjo kakor ob zadnjem svidenju.

DRAGA. («Kočevski glasovi») V «Domovini» z dne 9. t. m. prosil nekdo, ki ga pa poznamo, za pojasnilo o onih treh imenih in končnicah na «tschisch» in «čiš». Ker nas veseli, da se dotični dopisnik za to zanima, mu povemo mi preprosti kmetje, ki smo «Kočevske glasove» dobro razumeli, to-le: Peter Zgaga, Jurij Zimzelen in Tone Velikonja so imena, ki so lahko resnična ali pa namišljena.

«Brez skrbi, vitez Juraj Zlatič!» odvrne iz rožeške čete močan glas. «Niti lasu ji ne skrivimo. Kdo smo in kaj s tem namerjamo, izveš že jutri. Ne zalezuj nas, vrni se s svojimi na grad. Jutri pa več o tem!»

«O, Bog! Ljudje, udajmo se, če je zopet tako odločila usoda,» obupa vitez Juraj in že ne čuje več ihtenja svoje hčerke, ki je v trdem Gotfridovem objemu dirjala — sam Bog ve kam... Le od daleč se je še slišal peket rožeških kopit, Juraj pa se je naslonil ob Janka, ki mu je s konjem sredi ceste stal ob strani.

«Le pogum, gospodar moj!» ga bodri Janko, «kljubujte še tokrat usodi. Maščevanje, krvavo maščevanje onemu, ki se drzne vas še bolj onesrečiti!»

«Gorje mu,» pritrdi vitez Juraj, «gorje mu, kdor Milici skrivi le las na glavi! Poiščem ga, če se mi v zemljo skrrije!»

Nič ni pomagalo, potrpeti je treba do naslednjega dne. Kompoljska četica je s svojim obupanjem gospodarjem krenila navkreber po poti proti domačemu gradu in vsem je utripalo srce v bolešni radovednosti: kaj priinese jutrišnji dan?!

(Dalje prihodnjič.)

Ako so namišljena, mora že biti nekdo med nami, ki dela zgago ali da bi rad jezdil občinskega konja ali pa, da se mora primerjati oni rastlini, ki se imenuje zimzelen. Verjetno je, da bo tako, ker takih priimkov v našem kraju ni, in sedaj naj si le vsak izpraša svojo vest, potem pa naj preiščuje... Glede končnic na «tschisch» in «čiš» je tako: «Tschisch» je nemška končnica za slovenski «čiš». N. pr.: med nami je nekdo, ki je bil prej Slovenec, a se je potem ponemčil. Njegov priimek je bil prej Figulič, sedaj se je pa prelevil v Figulitscha. Samo ob sebi razumljivo, da je s priimkom premenil tudi svoje mišljenje. To je naša razlaga. Ako se bo pa dotični dopisnik še nadalje zanimal za «Kočevske glasove», mu bomo še postregli. Mogoče do tedaj pozivemo še kaj bolj gotovega, kar tudi njemu ne bo po godu.

Eden v imenu mnogih, ki so pesem razumeli.

ČRMOŠNJICE PRI STOPIČAH. «Domoljubov» dopisnik iz Stopič sliši travo rasti in polže žvižgati, sicer ne bi poročal svojemu listu same neresnice. Dopis v št. 20. «Domoljuba» je namreč od prve do zadnje besede ena sama laž. Sodi pač druge po sebi. Če bi jaz res imel 500 kron na dan, pač ne bi bil več tako neumen, da bi si iskal postranskega zaslužka s trdim delom na Radohi. Demokratiška stranka, žal, nima toliko denarja, da bi ga lahko tako razsipala kakor vaša klerikalna. Sicer pa sem in bom vedno delal kuluk za napredno stvar — kuluk je namreč brezplačen — če je vam prav ali ne. Tudi kmetje prav dobro vedo, kdo jim je prinesel kuluk iz Beograda in petkratno povišanje davkov. Kdo drugi pač kakor vaši brezobzi tigril! Gospod dopisnik, prihodnjič se podpišite kakor jaz, da bom vedel, s kom imam posla. Tudi tistega možaka mi povejte, kateremu sem se hvalil, da imam tako mastne zaslužke. Držite se osme božje zapovedi, če za vas sploh velja. Če boste pa še kdaj pisali o meni neresnico, bom povedal jaz nekaj resničnih stvari o vas — saj vas poznam — kar vam gotovo ne bo posebno ljubo. Pa brez zamere!

Franc Prižatelj.

LAŠKO. Občinske volitve so razpisane na 21. junija t. l., kateri dan smatrajo naši nemškutarji za odločilen, da naskočijo in zopet zavzamejo ob prevratu izgubljeno trško občino. Silno je narasla zadnje mesece njihova drznost, deloma zaradi nesrečne bivše zveze med njimi in radikali, deloma pa tudi zaradi prevelike naše popustljivosti in dobrote. V tem pogledu moramo naše dosedanje postopanje pač popolnoma spremeniti: kdor ni z nami, naj čuti našo pest, ker le na ta način bomo mogli zatreti tisto ogabno skrito nemškutarstvo. Nemškutarjem se je namreč posrečilo sestaviti kandidatno listo s pomočjo socialnih demokratov, radikalcev in nekaterih do sedaj poštenih Slovencev, ki hočejo za vsako ceno v občinski odbor in ne upoštevajo okolnosti, da občinski odbor šteje samo 17 članov, da torej ne moremo biti vsi odborniki. Nemškutarska lista je tako pestra zbirka imen, da take naš trg pač še ni videl. Duša te «gospodarske» stranke sta pek Fr. in brivec Z., prvi znan po svoji nemškutarski zagrizenosti, drugi pa po svoji izredni sposobnosti v izpreminjanju svojega prepričanja. Večkrat se je že vaš list pečal s tema možakoma in odveč bi bilo opisovanje njihovih značajev. Naša narodna dolžnost je, da nemškutarjem in njihovim zaveznikom enkrat za vselej pokažemo, da zanje pri nas ni več mesta. Klerikalci so ponižnejši, ne upajo

si prav pred volilce s svojo listo, ki jo tvorijo najrazličnejši elementi. S kakim orožjem pa se bojujejo eni in drugi, o tem bom poročal prihodnjič.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. V nedeljo 17. t. m. se je vršil tu na poziv sklicatelja g. Jožefa Kaple sestanek narodnozavednega delavstva, kjer je imel delegat Zveze kulturnih društev, g. Kolar, predavanje o delavskem vprašanju v Jugoslaviji in o delavski organizaciji. Ker so rudarji zadnje mesece tudi na ponedeljek službe prosti, jih je tudi pri nas mnogo odšlo domov in tako se niso mogli udeležiti sestanka tovariši iz oddaljenih krajev. Sestanek pa je kljub temu lepo uspel in smo z zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja. Po predavanju so se vršile volitve novega odbora, ki naj vzbudi v «Uniji» novo življenje in s svojim delom pokaže sposobnost delavske organizacije, kakršno kaže «Unija» drugod. Izvoljeni so bili: za predsednika Ferdo Dornig, za podpredsednika Ivan Kóras, za tajnika Franc Vojtkovski, za blagajnika Franc Jernejc, za odbornika Karel Rak in Jurij Vrbovšek; kot namestnika sta dodeljena odboru Franc Alič in Ferdo Lamprecht. Za preglednika sta izvoljena Jakob Gajšek in Jože Krivec. Pretresalo se je znižanje plač, ki so jih dobivali rudarji še meseca februarja, dalje o delu v slabih revirjih na akord, o bolniškem zavarovanju in o nekaterih slučajnostih, pri čemer se je oglasil k besedi tajnik Vojtkovski. Odbor je sklenil nabaviti društvu poseben lokal, kjer naj bi se delavstvo zbiralo ob prostem času in bi bili članstvu na razpolago tudi časopisi, ker je za vsakega posameznika zelo važno, da čita zlasti o zadevah, ki se tičejo vsega delavstva in še posebej njegove stroke. Za nove člane znaša vpisnina 2 Din in mesečna članarina 4 Din, za kar ob enem brezplačno dobiva «Domovino». Vsi dopisi naj se pošiljajo na naslov «SSDU, predsedniku Ferdo Dornigu, Huda jama. Po slučajnostih je Jos. Kapla zaključil lepo uspeli sestanek.

SV. MIKLAVŽ NAD LAŠKIM. V naši občini, katero vodi 25 odbornikov in isto število namestnikov, se že devet let niso vršile občinske volitve. O razglasu bodočih občinskih volitev smo zvedeli šele, ko je naš župan g. Hrum že vložil kandidatno listo, seveda zopet po svojem starem sistemu, kakor mu je g. nadžupnik v Laškem diktiral. Kaj pa, ali nismo mi kmetje davkoplačevalci upravičeni prisostvovati pri sestavljanju kandidatne liste, da bi si izbrali može, ki bi znali umneje ravnati z občinskim gospodarstvom. Opazujemo samo lov, ki nese občini Sv. Krištof 12.000 Din letne najemnine; nadalje je popraviljanje občinskih cest skrajno zanemarjeno. Sliši se od naših odbornikov, da ni denarja; seveda je to mogoče, ako oddajajo lov v najem sami pod klobukom brez vednosti občanov za malenkostno vsoto denarja. Vsega tega mora biti enkrat za vselej konec. Kljub temu, da ste nas dosedanji gg. odborniki vlekli za nos in prikrivali občinske volitve, smo sestavili svojo Gospodarsko kandidatno listo in upamo, da se bo večina naših pametnih mož, katerim leži na srcu občinsko gospodarstvo, zavedala na dan volitev in odločno obračunala z dosedanjimi odborniki. Zadnje dneve sta si brusila pete pri nas poslanec g. Kugovnik in župan občine Sv. Krištof. Vse to ne bo nič pomagalo. Kakor nas vlečejo za nos naši odborniki, ravno tako nas je vlekel že celo leto naš po-

slanec. Mi si bomo sami ustvarili pravo občinsko gospodarstvo. — Ne zadovoljnejši.

TRBOVLJE. Marsikdo je prišel iz ravnotežja zaradi prevelike agitacije. Klerikalci in njihov kandidat na tretjem mestu še stikajo okrog, kje bi našli kaj črnega in pobili nasprotnika. Svetujemo temu kandidatu, da naj rajši pred svojim pragom pometa in svoje v ožjem krogu pouči, da vera in klerikalstvo nista vseeno. Če bi vas Kristus videl, bi vas izgnal iz templja kakor farizeje. — Janez z Retja.

TRBOVLJE. Naši radikali v gospodarski listi so si izmislili že zopet nov program. Ker za delavstvo v splošnem niso ničesar dosegli, obljublajo sedaj, če jih delavstvo izvoli, da mu postavijo za njihovo deco sirotišnico in za onemogle rudarje penzionsko hišo, ki je že skicirana in bo služila na dan volitev za reklamo. Delavstvo pozna take obljube še iz časov, ko ste dobili denar za konzum. Denarja ni več, konzuma pa sploh ne bo! Tako gospodarstvo poznamo, po hrbtih rudarjev hočete priti do korit. Poznamo vas in še dobro pomnimo, zakaj smo takrat na shodu žvižgali. Kdor barvo menja, pravijo, da je mavrica. Miha in drugi, za enkrat spet slabo kaže in bo treba ostati vam še nadalje pri svojih kopitih in delati! — Rudar.

HRASTNIK. Neki posestnik v Hrastniku je prišel po nesreči, ki je zadela njega samega, na misel, ustanoviti za živinorejce bližnje okolice društvo, kjer bi člani v slučaju, da pogine komu goved ali druga žival, vzajemno podpirali drug drugega. Zadeve se je oprijel z vso vneto tudi trboveljski genent g. Fortič, ki je nakazal «Samopomoči» znesek 25.000 Din. Vprašanje je prišlo na nedeljskem zborovanju kmetijske podružnice v Trbovljah na razgovor. K temu zborovanju sta pripeljala provizor g. Zmave in kaplan g. Gorogranc polno svojih pristašev, ki so nahujskani od teh dveh kmetjskih «prijateljev» protestirali proti ustanovitvi ter zahtevali denar v druge (sicer tudi koristne!) namene. Osnovatelji «Samopomoči» denarja seveda niso izročili kaplanoma, ampak bodo osnovali «Samopomoč» le za one, ki ne mislijo s skisanimi tujimi možgani, temveč s svojo pametjo. Gg. kaplana, odgovorita nam vendar, čemu sejeta med kmete razpor? Kje je to Kristus učil? Pokazita nam tisto sveto pismo! Ali res ne razumeta s svojo pametjo, kako nesebična, poštena in za kmeta koristna bi bila močna «Samopomoč»? Ali je pošteno, nahujskati kmete zoper prekoristno zadevo le radi tega, ker so jo osnovali nesebični, pošteni možje, ki kaplanom le radi tega ne ugajajo, ker so naprednjaki? Kmetje, kdaj se bomo otrešli teh škodljivcev in jim pokazali pot nazaj tja, kamor jih je postavil Kristus: v cerkev!

HRASTNIK. Prejeli smo: Prijatelj me je opozoril na članek v «Slovenskem Gospodarju» in me prosil zadevo pojasniti, da ne bodo ljudje Bog zna kaj o meni mislili. Kako me sodijo klerikalci, me sicer zanima še manj kot predlanski sneg, utegne pa priti dotični list kjerkoli v roko naprednemu človeku in temu veljaj moje pojasnilo. V članku me namreč zdeluje neki klerikalni poštenjak radi Arnškove izjave na shodu v Drakslerjevi gostilni na Dolu, češ, da sem se izrazil proti g. M. B., da mi je ljubši Nemeč nego slovenski klerikalec! Jaz sem takoj tamkaj priznal to svojo trditev g. Arnšku ml. in jo priznavam tudi danes, seveda le v obliki, kakor je

bila izrečena. Pred dobrimi 15. leti, ko smo redki Hrastničani imeli pogum nastopiti proti šulferanjski šoli, so me hoteli nemškutarji Wiltschnigg, Ammer i. dr. pregnati iz Hrastnika. Okrajni šolski svet je imel v tisti dobi pri vsaki seji na dnevnem redu kako pritožbo hrastniških Nemcev zoper mene, vendar pa niso dosegli ničesar, ker nemški člani okrajnega in deželnega šolskega sveta v Gradcu niso hoteli kršiti zakona. Istočasno so pa gospodarili na Kranjskem klerikalci; kako, to bo še dobro v spominu starejšim deželnim uradnikom in zlasti učiteljem. Nihče ni vprašal po zakonu; če nisi z nami, dobiš — po glavi! N. pr. mojega sošolca Fabinca, ki se je udeleževal političnega življenja na Jesenicah kot izrazit liberalec, so poslali — v Svibno pod Kum, kjer so ga držali dotlej, da je postal klerikalec in (vsaj za javnost) črn do zadnje koščice. Ko je podpisal tozadevno izjavo, je prišel takoj v Ljubljano. Vidite, g. Arnšek ml., v tej dobi sem se predrznil izreči brez Vašega cenjenega dovoljenja besede: Ljubši mi je nemški nacionalec od slovenskega klerikalca. Sicer pa so danes klerikalci v Beogradu docela takega mnenja, da, celo še hujši so, kajti vežejo se naravnost z Nemci proti svojim bratom slovenskim demokratom, česar pa jaz nisem storil niti proti klerikalcem celo takrat ne, ko so mi najbolj presedali. To je moje pojasnilo, a kakor rečeno, ne pristašem «Slovenskega Gospodarja», ampak mojim soimšljenikom. — M. R., učitelj.

HRASTNIK. Glede zagovora g. Janka Arnška v zadnji številki «Domovine» opozarjamo: Če se hoče kdo poučiti, kako je pri stanovanskih najemnikih, naj vpraša rudniškega poduradnika g. M. S tem zaključujemo to debato, ker nas ne more prav nič zbegati, če g. Arnšek izjavlja drugače. Glede njegove neopredeljenosti pa obstoje priče, da je mož ob priliki neke veselice v gostilni g. Roša izjavil, da še opazuje, kam se bo obrnil. Pika!

DOL PRI HRASTNIKU. Srečna naša občina! Vodi jo župan-župnik, kajti bivši naprednjak in Sokol, ki je po njegovi milosti zlezel na županski stolček, sme storiti — in ker je silno «katoliški» — stori tudi le to, kar je gospodu dopadljivo. Klerikalni občinski odborniki prikimajo brumno k vsemu, kar pride iz župnikovih ust in če bi bilo še tako kvarno njim in njihovim volilcem. Največjo preglavico dela župniku, županu in vsem kulukarjem skrb, kako bi se ohranili na čelu občine. Pogruntali so jo: Začeli so farbati ljudi, da je vsa sreča in bodočnost naše občine odvisna od tega, ako se združi s tremi katastralnimi občinami sosednje politične občine Sv. Krištof, ki se naj izločijo iz tamošnjega občinskega okoliša. So to najbolj pasivne katastralne občine, a odključeta se zlasti dve z izredno visokim številom najbojevitejših klerikalcev. Nismo sicer nasprotniki poštenih, mirnih in dobrih sosedov, toda lastni interesi so nam vendar bliže od tujih. Dolska občina z nekoliko nad 1000 prebivalci je v izredno ugodnem finančnem položaju, za kar pa ne gre hvala klerikalcem, ker nimajo v tem oziru nobenih zaslug. Če bi ne stalo v ospredju vprašanje zgradbe novega šolskega poslopja, bi mogla naša občina celo v sedanjih hudih časih izhajati s 30- do 40odstotnimi dokladami. Združitev občine Dol z omenjenimi revnimi davčnimi občinami bi pa naše občane znatno obremenila. Število občanov bi z nameravano združitvijo poskočilo nad 2000 in s tem bi po-

stala občina deležna vseh dobrot iz zakona o taksah, ki je uspeh modrega in plodonosnega delovanja 21 tigrov, ki jih je zaslepljeno slovensko ljudstvo poslalo lanj v Beograd. Nihče nas ni pooblastil, braniti interese Trboveljske premogokopne družbe, ki plačuje pri nas 95 odstotkov vseh občinskih doklad od v občini predpisanih direktnih davkov. Po združitvi bi narastli občinski stroški najmanj za sto odstotkov, od katerih bi družba krila le 90 odstotkov, vsak naš občan pa bi bil obremenjen z enkrat višjim doneskom v občinsko blagajno, ker bi morali dolski davkoplačevalci pokriti namesto 5, potem 10 odstotkov vseh občinskih stroškov ne glede na to, da bi bili vrhu tega še deležni vseh iz zvišanja taks in trošarine nastalih «dobrot». Vsak trezen, z lastnimi možgani misleči dolski davkoplačevalec odobrava postopanje napredne protiklerikalne manjšine občinskega odbora, ki edino zastopa interese ne le svojih volilcev, marveč tudi onih davkoplačevalcev, ki so v svojo škodo volili klerikalce, ki zastopajo predvsem le svoje strankarske ali pa osebne koristi, ali pa ne plačujejo — kakor župnik — niti ene pare davka. — **Davkoplačevalce.**

DOL PRI HRASTNIKU. «Slovenski Gospodar» z dne 15. t. m. je napisal pod naslovom Demokratski shod na Dolu pri Hrastniku res nekaj zanimivega za vsakogar, ki je prisostvoval omenjenemu shodu. Pravi, da so demokrati priredili shod z namenom, da bi pridobili vsaj toliko kandidatov, kolikor jih rabijo za občinske volitve. Ta že navadna klerikalna laž se bo v kratkem pokazala pri vlaganju kandidatnih list in potem naj lažnivi dopisnik «Slovenskega Gospodarja» objavi, ako ima le še malo značaja, katera stranka je laže sestavila in prej vložila kandidatno listo. Nadalje omenja dopisnik, kako je slavni g. Arnšek dal demokrate v koš. O tem človeku se nam ne spleča niti govoriti, ker je v resnici še zelen in bi rad zletel, ko bi imel peruti. Dopisniku svetujemo, naj se raje brega za svoje zadeve in prečita prvi odstavek pod tedenskimi novicami v «Slovenskem Gospodarju», kar bi morda več koristilo kakor lažnive izmišljotine, s katerimi si dopisnik beli glavo, kar lahko vsak izmed navzočih na shodu potrdi. — **Udeleženci shoda.**

ŠMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Dne 11. maja se je vršil pri nas jako lepo uspeli shod Jugoslov. demokratske stranke. V lepem govoru je gosp. govornik označil naš politični položaj in program JDS. Shoda se je udeležilo lepo število ljudi, ki pa so se vsi izrekli za demokratsko stranko, razen treh zagrizenih klerikalcev, katere je privedel na shod klerikalni oberkomandant g. Deželak od Sv. Miklavža z namenom, da razbijejo naš shod. To pa se jim ni posrečilo, pač pa se je g. Deželak s svojimi trditvami popolnoma osramotil. Pred enim letom je bilo še vse naše šmarjetsko prebivalstvo v klerikalnem taboru, a danes pri nas zmagovito prodira naprednost. Klerikalni poslanci izgubljajo povsod zaupanje zaradi svoje nedelavnosti.

PIŠECE PRI BREŽICAH. Naš mladi gospod župnik je izvrsten organizator Marijine družbe in tretjega reda. Svoje društvo uporablja največ za agitacijo klerikalne stranke in si nič ne prizadeva, da bi se dekleta ravnala po vzgledu svoje patrone. Marija je bila preprostega stanu, naše «device» pa so bolj «nobel». Kadar umre kako bogato dekle, jo spremijo pri pogrebu z vsemi ceremonijami.

Na veliki četrtek pa so pokopali revno Ano R. in takrat Marijina družba še oddaleč ni gledala. Pozabijo menda, da večkrat ponavljajo lepe Kristusove besede: «Kdor dá mojemu najmanjšemu bratu, ta dá meni.»

STUDENEC PRI SEVNICI. V nedeljo 18. t. m. je priredila podružnica Kola jugoslovanskih sester na Studencu pri Sevnici veselico, ki je pokazala, da se je tudi v malih vasicah začelo gibati. Igra «Bob iz Kranja» je izvabila gledalcev mnogo smeha. Vsi igralci in igralko so svoje vloge podali tako neprisljano in naravno, da so po pravici želi pohvalo občinstva. Zenski pevski zbor je zapel pod vodstvom učiteljice Dragice Grilčeve par mičnih pesmic. K lepemu uspehu veselice je mnogo pripomogel tamburaški zbor raškega Sokola, ki je neutrudno igral pod vodstvom nadiučitelja Janka Goloba. Občinstvo se je razhajalo z željo, da bi kmalu zopet doživelo tako veselo popoldne.

RAJHENBURG. Prejšnjo nedeljo, dne 11. t. m., se je pri nas vršil občni zbor Ciril-Methodove podružnice za Rajhenburg, Videm in okolico. Udeležba občinstva je bila mnogoštevilna in so bili prostori pri Jeričku prav dobro zasedeni. Zborovanje je otvoril predsednik g. Srečko Rainer ter po lepem pozdravnem nagovoru kratko obrazložil pomen naše obrambne družbe. Nato je prečital pohvalno pismo, ki ga je predsedstvo CMD poslalo naši podružnici v priznanje intenzivnega delovanja v prošlem letu. Po poročilih društvenih funkcionarjev so se vršile volitve in je bil za predsednika ponovno soglasno izvoljen g. Srečko Rainer. Ostali izvoljeni odbor naj nam bo jamstvo uspešnega dela podružnice tudi v tekočem letu. Na predlog g. Zobenice se je tudi zbral znaten denarni prispevek za družbo. Dramatični odsek Sokola je obljubil, da čimprej priredi v prid družbe predstavo zvezano z ljudsko veselico.

SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU. Naš g. župnik je takoj po svojem prihodu ustanovil bojevito Marijino družbo. Pri tej družbi je veliko takih, ki pač spadajo nekam drugam, ne pa k Marijini družbi. Tako n. pr. se godijo pri neki hiši v Babni reki, kjer so tri «device» v Marijini družbi, take «lepe» reči, da mora orožnik iz Loke fante izpred hiše goniti. Pri njih ne vidi farovška stranka nobene napake, mi demokrati ali sploh naprednjaki pa ne smemo niti s prstom migniti, pa je že križ božji. — **Napredni fant.**

ZIBIKA. Pri nas ne bo volilnega boja pri občinskih volitvah, ker so si naprednjaki in klerikalci sestavili eno listo. Občina pa bo v naprednih rokah, ker dobijo klerikalci sedem, a naprednjaki devet odbornikov. Ako bi bile pa volitve, bi pa klerikalci še manj dobili. Novemu odboru priporočamo zamenjane občinske ceste.

TINSKO. Iz naše občine pač malokdaj pridejo novice v kak časopis. Zato Vam hočem jaz, četudi sem nekoliko neroden v pisavi, večkrat pisati. Pri nas ne bomo imeli volitev, kakor jih tudi pred tremi leti nismo imeli. Kakor zadnjič tako je tudi letos postavljena samo klerikalna lista. Zakaj tako, me boste vprašali. Odgovor: Zato, ker je župan g. Fajs paznik graščine in njenih gozdov. Prebivalci naše občine so pa skoro vsi navezani dobivati drva in drug les iz graščinskih gozdov. Ako bi se drznil kdo postaviti še nasprotno kandidatno listo, bi prišel ob milost pri županu, les in drva pa bi morali iti iskati na Gornje Štajersko. Tako vidite, da ni pri občinskih volitvah mogoče ničesar napraviti. Pri drugih državnih vo-

litvah pa bomo storili neustrašeno svojo dolžnost. — **Pretečeni četrtek, 15. t. m.,** je prišel v našo občino šmarski konjač lovit in streljat pse, ki niso uvaževali pasjega zapora. Tako je streljal za nekim psom preko potoka in je namesto psa obstrelil Franceta Lancnerja in njegovega triletnega smčka, oba v desno roko. Pri sinčku je šla krogla skozi roko pri pesti, očetu pa je ostala v kosti. Odstranil mu jo je podčetrški zdravnik. V prihodnje želimo, da se pri morebitnem zopetnem streljanju bolj pazi.

LEMBERG. Pretečeno nedeljo se je vršil pri nas javni shod v gostilni našega vrliga župana g. Lovrenčaka. Zborovalcev je bilo precejšnje število. Poročal je g. Vidgaj iz Rogaške Slatine; v enournem govoru je raztolmačil zahrbtnost Radiča in hinavščino klerikalnih tigrov. Sprejele so se tudi resolucije z nastopno vsebino: Zdravilišče Rogaska Slatina naj ostane pod oskrbo mariborske oblasti. Italiji se ne sme dopustiti, da bi uvažala vino v našo državo, s čemer bi se hudo škodovalo našim vinogradniškim posestnikom. Protestiralo se je tudi proti temu, da bi morali naši kmetje, ki so primorani svoje vino točiti pod vejo, plačati ravno iste pristojbine kakor gostilničarji, ker to ni nikaka obrt. Zborovalci so se zahvalili g. dr. Zerjavu, ki se je zavzel za to, da se našim vinogradnikom ne nalagajo te pristojbine.

GORNJI GRAD. V težkih vojnih časih smo trpeli veliko pomanjkanje. Ofenzive in krvoprelitja so požrla mnogo ljudskega premoženja. Nesreča je zadela tudi zvonove, ki so se morali preliti v topove. — Zavladal je mir, prišla je svoboda in prebivalci širom Slovenije so pričeli zbirati prispevke, da bi znova odličili prazne zvonike z lepodonečnimi zvonovi. Tudi v našem kraju smo že davno pričeli nabirati v ta namen, saj si je težko predstavljati našo cerkev, ki je ena največjih na Slovenskem, brez zvonov. Tržani so prispevali po svojih možnostih, vendar vsota še izdaleč ni dosegla zadostne višine. Največje tnanje, da prispeva k znesku, je ostal ljubljanski škof, ki poseduje v našem kraju velika posestva. Škof se je v resnici odzval prošnji in daroval za gornjegrajske zvonove okrog 100 kubičnih metrov stoječega lesa, kar zneso lepo vsoto. Kmetje so z veseljem delali kuluk, posekali so zastoj smreke, jih zvelkli do žage in jih dali zrezati. Tržani so posodili konje in deske zastoj zvozil na postajo. Zvonove je odbor naročil, ostalo je le še vprašanje o prodaji lesa. Takrat se je oglašil upravitelj škofovskih posestev inženjer g. Pelhan in zahteval, da se prepusti prodaja lesa njemu samemu. Odbor je bil zadovoljen in se je na upravitelja g. Pelhana, ki ima s takimi stvarmi mnogo opravka, popolnoma zanesel. Deske so se nahajale nekaj časa na postaji, končno pa jih je g. Pelhan prodal, kakor se govori, nekemu nesolidnemu trgovcu, ki ni ničesar plačal, ampak jo popiljal čez mejo. Ali je ta vest resnična ali ne, ne vemo, pač pa vemo, da ni ne lesa in ne denarja. Koliko je bilo lesa, kmetje in odborniki ne vedo točno, radi česar se danes niti ne more ugotoviti, kakšno vrednost je predstavljal les. G. inženjerja Pelhana prosimo, da nam stvar čimprej razjasni, ker bi že kmalu radi imeli zvonove.

Današnji številki so priložene položnice, katerih naj se zamudni naročniki poslužijo, da jim ne bo list ustavljen.

ZABAUNIK

Nenavadno drzen skok

Ameriški listi prinašajo pričujočo sliko neverjetno drznega skoka neke ameriške sportnice, ki skače preko žive piramide štirih konj in jahalcev.

Kakor ameriške vesti so tudi ameriške slike pogosto malo verjetne. Mi prinašamo to sliko le, da se vidi, kako Amerika rada lahkoverni svet čitalcev vleče za nos.

Pižmova podgana

Velika nadloga človeštva so podgane. V umazanih jarkih, v kanalih, med staro šaro na podstrešju, pri zalogah slanine in v kleti je njih dom. Pregarjamo jih, kakor si pač moremo pomagati, s strupom, s pastmi itd. Vendar so naše podgane še dosti dostojne in ne pripravljajo človeštvu toliko skrbi kakor njene sorodnice v drugih krajih sveta.

Naša slika predstavlja tako zvano pižmovo (moškatno) podgano (nemško Bisamratte), ki je zelo razširjena po Severni Ameriki in ki vedno potuje. Čudno ime, kajne? Dobila ga je zaradi tega, ker ima na trebuhu dve žiezi, iz katerih izločuje sok močnega duha, ki se imenuje pižem ali mošus. Mislili si bomo, saj taka živalica zaradi svojega vonja ne more biti tako nečedna stvar, pa je vendarle nesnažna podgana kakor so vse druge.

Dolga je pižmova podgana pol metra, nerodno zavaljenega trupla, glavo ima kratko in debelo, majhna ušesa, njene globoko vdrti oči gledajo potuhnjeno. V ponos so ji dolgi brki. Sprednje noge so kratke, zadnje

daljše in močne. Največja dika pižmovo podgane pa je dolg v začetku ploščat, a na koncu okrogel rep. Hudo se tudi baha s svojim menkim na kratko pristriženim kožuščkom, ki je zgoraj rdečkastorjave in spodaj sive barve.

Navzlic lepim brkom, ponosnemu repu in toplemu kožuščku izgleda ta podgana strašno neokretna, kar pa ni res. Poslušajmo, kje in kako živijo.

Same nikjer ne prebivajo rade, zato se zberejo v velikih množicah ob kakem jezeru ali reki, kajti suše nikakor ne ljubijo. Najprej pregledajo okolico, če nudi kaj obilo lepih sprehodov, potem pa se spravijo na delo. Treba je postaviti domačijo.

Zarijejo se kakor rudarji pod zemljo, tam kopljejo, trgajo in gradijo. In zdaj že vemo, zakaj imajo močno in kratko glavo, nizko ležeče oči, mala ušesa in gost kožuh. Pri nornem podzemeljskem delu bi jim malo pomagala vitka in lepa postava, prst bi jim silila v oči, v ušesa in med dlako, če bi bile tako ustvarjene, kakor so drugi navađni živalski zemljani.

Velikanske gradove sezidajo pod zemljo, zvežejo jih s hodniki, da lahko hodijo ena k drugi v posete, posebne ulice pa napeljejo v reko, kjer v poletni vročini urno veslajo z zadnjimi nogami in krmarijo z repom sem in tja. Včasih se jim zaželi zabave in podajo se na lov na ikre, ribe, rake in školjke, ki so pižmovim podganam velika slaščica. Hudo se jezijo zaradi tega trkarji in drugi ribiči ter te podgane neusmiljeno preganjajo.

Podgane se ribičem ne marajo preveč zameriti in jo mahnejo naslednji dan na zeleno

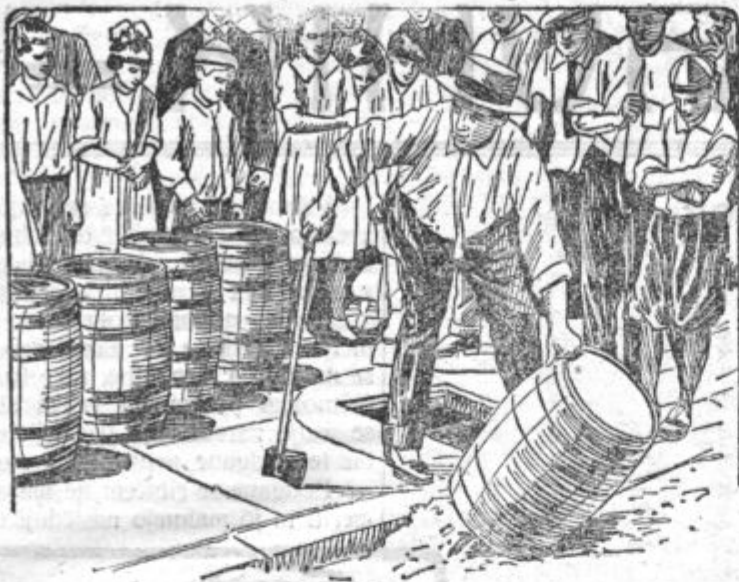
polje in v prijazne vrtove, da se posladkajo še z okusnimi sadeži. In zopet naletijo na sovražnika poljedelca, ki se je že takrat razsrdil, ko so mu pod travnikom napravile kaktombe.

V neprijazni sosesčini pa ni prijetnega življenja, zato skličejo pižmovo podgane spomladi ali jeseni veliko zborovanje in sklepejo, da se bodo preselile v druge prijaznejše dežele. Takoj odpošljejo poizvedovalke in če sreča prinese povodenj, odplavajo v tuje kraje, v sili pa se podajo tudi peš na potovanje. Gorje, če jih na pohodu srečajo človeški okrutniki. Pobjejejo jih, oderejo na meli in si dajo napraviti pri krznarju dragocen kožuh. Tudi psi, lisice, kune in ptice roparice jih davijo, kadar jih zalotijo. Pižmovo podgane pa imajo hudo grdo navado, da namreč bolno ali mrtvo tovarišičo požrejo.

Včasih se je domnevalo, da te živali v Evropi ne morejo živeti in da kmalu po preselitvi iz Amerike poginejo. Pred prilično 20 leti pa je naselil neki bogataš na Češkem par teh podgan na svojem posestvu. Na žalost se je prepozno pokesal svojega dejanja, kajti podgane so se bliskoma zaplodile in razširile po Češkem, da so cenili njih število leta 1914. že na dva milijona.

V zadnjih letih je postala pižmovim podganam Češka preozka in iščejo si nove domovine. Prodrle so v Saško, na Bavarsko, po Donavi do Madžarske in letos so jih opazili že na Dunaju. Uničujejo jih s strupom, dimom, poskušajo jih okužiti, streljajo jih itd. Na Bavarskem je vlada razpisala nagrado za vsako ubito pižmovo podgano. Sicer se pa lov na te živali tudi izplača, ker se kože dobro prodajo. V Avstriji plačujejo za eno kožo 60.000 do 70.000 avstrijskih kron, to je okrog 70 Din v našem denarju. Izključeno pa je, da bi to nadležno in škodljivo živali mogli v doglednem času iztrebiti.

V Zedinjenih državah je že tri leta najstrožje zabranjeno uživanje opojnih pijač, že tri leta se na vsako malenkostno ovadbo izvršujejo preiskave, če nima kdo skritega «zelenega demona», kakor pravijo alkoholu. Ni čuda, da si Američani teh hudih ovir svobode ne dajo dopasti in da se puntajo proti «prohibiciji», to je proti alkoholni prepovedi. So pa tudi že zopet željni dobre kapljice, s katero pred prepovedjo nikakor niso štedili in se je tudi še ne odvadili. Posebno zadnje čase se v Zedinjenih državah vrši «ostro gibanje proti prohibiciji». Prirejajo se shodi

in obhodi in ljudstvo zahteva razveljavljenje prepovedi.

Kako ameriška policija postopa z zaplenjenim vinom, pokazuje naša slika: cele sode razbijajo in zlahtni vinski sok razlivajo v kanale. Toda če je tihotapcem uspevalo, da so v Zedinjene države vtihotapljali kar cele sode vina, tedaj je jasno, da stroga protialkoholna odredba nikakor ni dosegla v polni meri cilja in da se je v Ameriki vseeno lahko dobilo opojnih pijač, seveda skrivaj in za oduroški denar. Vlada Zedinjenih držav pričinja to uvidevati in že se pripravlja dovoljenje za uživanje lahkih vin in piva.

Baharija.

Hčerka: «Papa, struna mi je počila na klavirju.»

Bogataš: «Kaj za to! Kupim ti nov klavir.»

Moda.

Zena: «Meni se zdi, da bodo ženska krila letos zopet krajša.»

Mož: «O, Bog, bodo pa zato računi daljši.»

Igro kvari.

Mati: «Zakaj se jočeš, Nežica?»

Nežika: «Janezek kvari igro. On bi vedno bil rad lokomotiva, premoga - pa noče jesti...»

Jamstvo.

Tat, ki je bil zaradi tatvine krasne zlate ure obsojen na dve leti ječe:

«Čudno, kako dobro je vedel urar, kakšna kazen me bo doletela, ko je pustil na uri listič: za dve leti jamčim.

Preklic

Dogodbica. Spisal Soteščan.

Zupanova Angela je bila prva krasotica svojega kraja. Nosila je raznovrstne moderne obleke modre, zelene in rdeče barve — vera, upanje, ljubezen, kakor so jo imenovali hudomušneži-tiste okolice.

Radi razkošnosti v obleki Angela med dekleti ni imela prijateljic; črtil pa jo je tudi domači župnik, ki je bil vedno starega mnenja, da mora pošteno kmetsko dekle hoditi ponižno oblečeno z ruto na očeh.

Najbolj ga je seveda jezilo, ker je Angela ob nedeljah prihajala zadnja v cerkev, kar je storila namenoma, da je zbudila več pozornosti. Dražilo ga je, ko je gledal, kako jo slednje oko spremlja od vrat do klopi, ki se je nanajala pod prižnico, kar se je ponavljalo vsako nedeljo med njegovo pridigo. Zaman se je napejal, da bi izvil pogled k sebi na leco — lepota županove hčerke je bila močnejša kakor njegove besede.

Takim nedostatkom in pohujšanjem na svetim kraju je župnik sklenil napraviti konec, kar je tudi izvršil — sebi v zaščeno in dekletu v sramoto.

Bilo je na Marijin praznik — dan, ki ga je določil za izvedbo svojega načrta. Svečano je stopil na prižnico in prvi pogled mu je skrivoma splaval v županovo klop. Angela še ni bila v cerkvi; ko pa je začel svoj med tednom sestavljeni govor, tedaj so zaškripala glavna vrata in gospodična se je nenavadno olišpana začela pomikati po sredi cerkve proti oltarju.

«Da, predragi!» je udaril rahlo ob prižnico. «Lepa je bila mati božja! Njeno lilijsko lice, njene zvezdne oči in njena rožna obleka, skratka: vsa njena deviška lepota je sličila — ali veste komu? — lepoti županove Angele.»

Vso cerkev je napolnil bučen smeh. Ljudje so se pričeli dvigati na prste, da vidijo Angelo, ki si je osramočena pokrila obraz z rokami. Po končanem govoru pa ni čakala maše, marveč je srdito zapustila cerkev.

Doma je v brezupnem joku povedala očetu, kaj se ji je pripetilo, ter je zahtevala, da mora župnika izročiti sodišču. Tega župan iz raznih ozirov ni maral storiti, pač pa se je pritožil na škofijstvo in zahteval, da župnik na leci vpričo vseh faranov prekličje, oziroma obžaluje besede, s katerimi je njegovo hčerko brez povoda razžalil.

Vloga vonja

V prvi dobi človeškega razvoja je igral nos pri človeku mnogo večjo vlogo nego jo igra sedaj. Nos je bil pračloveku najzanesljivejši stražar, ki je povedal, ali je bilo jedilo dobro in zdravo, sveže ali pokvarjeno. Danes dobivamo hrano pripravljeno na mizo in navadno brez nadaljnega verujemo, da je dobra; zato posvečamo večjo pažnjo drugim čutilom, kakor vidu in sluhu, a manj vonju.

Vonj je opešal, ker ga v sedanjem, modernem času ne rabimo tako kakor v dobi razvoja in ker je izpostavljen dandanes nos velikim nevarnostim. Premočne dišave, slab mestni in tvorniški zrak, kajenje tobaka in druge okolnosti, ki so bile našim prednikom še neznane, slabijo vonj. Največ pa je kriva oslabiljenju vonja človekova mehkužnost in neutrujenost proti vremenskim izpremembam.

Živali sprejemajo potom nosa vtise iz zunanega sveta, moderni človek pa vedno bolj le potom vida in sluha. Neki ameriški učenjak pravi, da ne hranimo naših možganov z nosom, ampak z očmi in ušesi.

Cebele razločijo svoje prijatelje in sovražnike, ko jih poduhajo, istotako najdejo pot do cvetličih travnikov le s pomočjo vonja. Pri vseh živalih opazimo take posebnosti. Največ pa služi vonj živalim v določitev dobre in slabe hrane.

Denar ali zapor.

V nekem trgu na nemškem Štajerskem je okrajni glavar med vojno nekoč zbral kmete in jim predaval o velikem pomenu avstrijskega zrakoplovstva. Konec govora pa je bil ta, da je kmete pozval, naj v denarju prispevajo za povzdigo zrakoplovstva.

Kmetje so si izprošili pol ure časa za premislek; nato so poslali h glavarju odposlanstvo, da se pogodi z njim glede prispevkov.

«Vaše blagorodje,» je začel vodja odposlanstva, «zborovanje vas najponižneje prosi, da bi nam to pot bili še milostivi. Časi so slabji, denarja primanjkuje povsod. Ali se ne bi mogla ta denarna kazen izpremeniti v zapor? V tem primeru smo vsi pripravljeni, odsedeti jo takoj!»

Skofijstvo je ugodilo njegovi zahtevi in tako je župnik dobil od škofa veliko pismo, v katerem je stalo, da mora prvo nedeljo po sprejemu tega obvestila izvesti ukazani preklic.

Župnik je bil vaju ukorov od svojega nadpastirja. Nekoč so se pritožile proti njemu Marijine device, ker jih je ozmerjal na shodu, češ, da je nedolžnost odšla iz njegove fare in da vsa poštena dekleta lahko v samokolnici izvozi v Savo. Pozvan na zagovor se je poslužil zvijače, da ni mislil peljati vseh naenkrat, marveč polagoma in tako bi nazadnje nobena ne ostala...

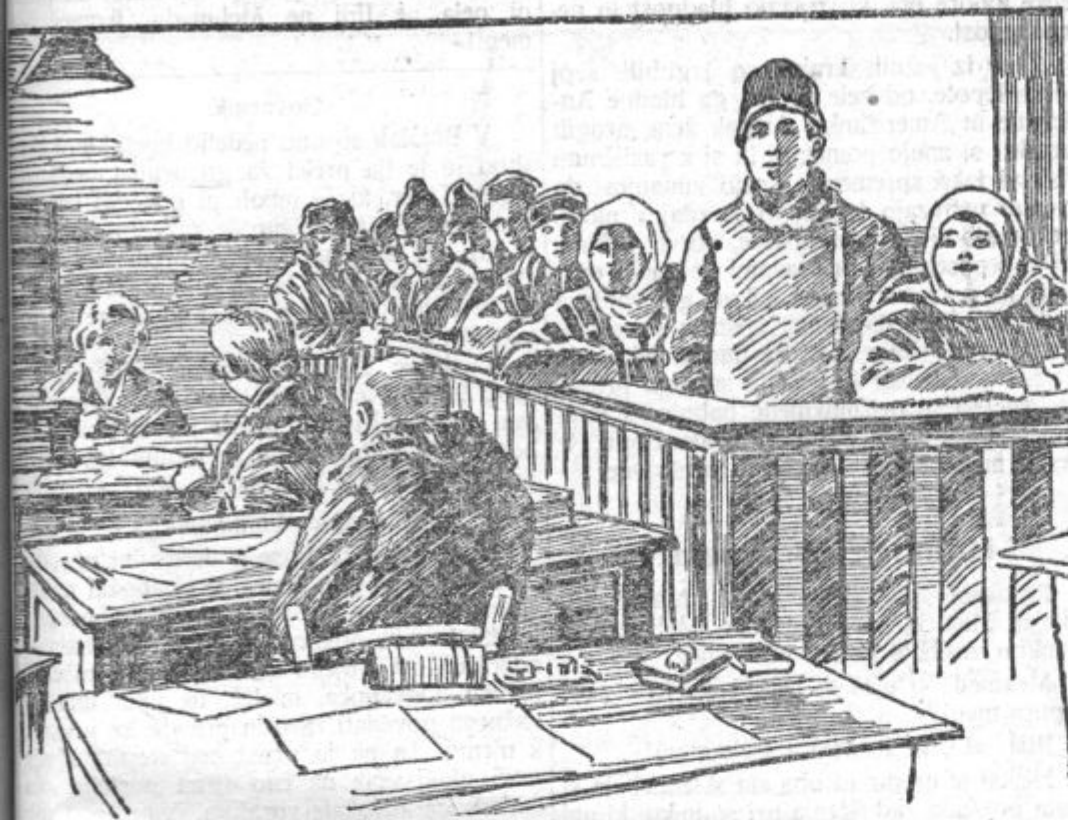
Hladno je odložil škofovo pismo in že se mu je rodila izborna misel, s katero je prihodnjo nedeljo stopil na prižnico.

Razžaljena gospodična to pot ni motila njegovega govora. Sedela je v klopi z odprtimi ušesi in čakala, kdaj ji bo duhovnik vrnil dobro ime. Čutila se je zmagovalko, pred katero je podlegel župnik, ki je izobražen in posvečen.

Pridiga je bila končana, župnik je izrekel običajni «amen» ter je po kratki molitvi raztegnil roki v blagoslov. Nato se je za trenotek ustavil; poznalo se mu je, da hoče pove-

Poroke in razporoke u Rusiji

V Rusiji se vrše poroke zelo enostavno. Moški in ženska, ki se želita poročiti, prideta na tako zvan matični urad, povesta svojo željo, nakar uradnik vpiše njuni imeni v prisotnosti dveh prič v poročno knjigo in zakon je izvršen. V istem uradu se na isti način izvršujejo tudi ločitve zakonov. Tam se vpi-

sujejo nadalje tudi novorojenčki in vsi smrtni primeri.

Naša slika predstavlja enega takšnih uradov v Moskvi z enim uradnikom in dvema ženskima pomožnima silama, ki sprejemajo poročne in razporočne kandidate.

Morska kača

Nekdaj so se mornarji med sabo strašili z morsko kačo, ki so jo baje večkrat tudi videli. V resnici morske kače ni in zato nastaja vprašanje, katero morsko žival so imeli za morsko kačo.

Najbrž je to tako zvan kraljevski slanik, tudi askanij imenovan, ki je riba, bivajoča

vedno v najtemnejših globinah morja in ki pride navadno na površje le, kadar je mrtva ali kadar umira. Tekom zadnjih 120 let so našli, kakor zatrjuje neki učenjak, kvečjemu 40 do 50 eksemplarjev teh čudnih rib. Največji najdeni kraljevski slanik je bil šest metrov dolg. Na Dunaju se nahaja v nekem muzeju 5 metrov 80 centimetrov dolg kraljevski slanik, ki je še precej ohranjen. Po na-

vadi se na morju nikdar ne dobe dobro ohranjeni kraljevski slaniki. Kraljevskega slanika je videti živega še bolj poredko kakor mrtvega, in še to le hipno, zato je mornarjem ostala vedno v spominu le dolgost te čudne živali, zaradi česar je pri očividcih močno delovala fantazija, ki je iz kraljevskega slanika ustvarila pravo pravljico strašilo — morsko kačo.

Na naši prvi sliki vidimo kraljevskega slanika, na drugi pa tako zvano «morsko kačo», ki jo je narisal leta 1881. Francoz Renard. Živali, ki bi bila slična tej Renardovi sliki, ne pozna nihče. Ako upoštevamo fantazijo, ki je pomagala Renardu pri sliki, vidimo, da je sličnost obeh rib precejšnja. Zelo verjetno je tudi, da je kraljevski slanik med onimi živalmi v globinah morja, ki se že bližajo izumrtju.

Lastna hvala.

Gospa (kamnoseku): «Pa res lep spomenik napravite mojemu rajnkemu.»

Kamnosek: «O, gospa, kdor vidi moje spomenike, dobi resnično veselje, da bi kmalu umrl.»

dati nekaj, kar ni spadalo med govor, ali pa je namenoma prihranil za konec. Ljudstvo je radovedno zijalo na prižnico, županova krasotica je pričakovala zadoščenja.

«Farani,» je pričel duhovnik po kratkem odmoru, «dolžnost mi je preklicati žaljive besede, izgovorjene danes teden na tem svetem kraju, besede, ki so padle kot kamen in zadele nežno srce. Da bo pa zadoščenje tem večje, zato vas povabim danes popoldne v obilnem številu h krščanskemu nauku, kjer bom izvršil, kar mi je naročeno.»

Dekletu se je odvalil kamen od srca. Velik del zadoščenja je prejela s temi besedami, ostanek pa bo dobila še popoldne in tako bo izbrisan madež sramote na beli obleki njene časti.

Kakor električna po žici, tako je šla po fari novica o zmagi županove Angele nad župnikom, ki jo bo moral prositi odpustanja. Pobožne ženske so milovale nesrečnega dušnega pastirja, prepričane, da ni zaslužil tolikega ponižanja. Tisti pa, katere je kdaj ozmerjal — in teh ni bilo malo število — so mu to privoščili ter obenem obžalovali, da mu tudi sami niso navili ure.

Toliko ljudi kakor tisto popoldne že dolgo ni bilo pri krščanskem nauku. Vsaka klop je

bila zasedena in vsak kotiček napolnjen in vse je bilo nekam skrivnostno mirno, da se je morala vsaka najmanjša beseda čuti raz prižnico.

Župnik je govoril zopet o lepoti Matere božje slično kakor prejšnjo nedeljo. «Farani,» je poudaril proti koncu govora, «grešil sem, ker sem zadnjo nedeljo primerjal zemeljsko bitje kraljici neba. In ta svoj greh danes skesano popravljam ter izjavljam, da je županova hči z vsem lišpom, ki ga ima na sebi, v primeri z Materjo božjo slabša kot navadna pomizna cunjica.»

Po cerkvi je vrelo smejanje kakor ob šaljivem prizoru kake gledališke predstave. Celotno župnik se je, odhajaje s prižnice, porogljivo muzal. Samo županova Angela je škripala z zobmi.

Posledica tega preklica je bila, da sta se župan in njegova hči takoj drugi dan peljala v mesto do škofa in župnik je moral še tisti mesec zapustiti faro.

V Trierju je bil za časa Rimljanov amfiteater (gledališče brez strehe za vsakovrstne predstave) s 57.000 prostori.

Kako dolgo lahko človek strada?

Mnogo ljudi je že poskušalo, koliko časa lahko vzdržijo brez hrane. Skoro neverjetno je, da lahko strada človek po cele tedne.

Pred nekaj leti je na Dunaju vzbudil neki primer prostovoljnega gladovanja veliko pozornost. Žena višjega državnega uradnika je obolela na raku in zdravniki so ugotovili, da je bolezen neozdravljiva. Žena se je odločila, da izvrši samomor s pomočjo glada. Vlegla se je v posteljo in prvi teden je še mogla sprejemati obiske, po osmih dneh pa se ji je pričelo megliti pred očmi; koncem drugega tedna je nastopilo oslabiljenje srca, v tretjem tednu je čutila silno potrebo po spanju in je v četrtem tednu umrla. Vzdržala je brez vsake hrane dvajset in devet dni.

Važne podatke o stanju človeka za časa stradanja imamo od italijanskega učenjaka Lucianija. Opazoval je nekega Luccija, ki je vzdržal brez jedi 23 dni. Prekosil ga je gotovo Američan, ki je stradal 40 dni. Na teži izgubi človek tekom gladovalnega časa največ prve dni. Neki Jaques je izgubil tekom 30 dni gladovanja 11 kg od svoje teže. Opaža pa se, da mlajši ljudje težje prenašajo glad kakor starejši.

Trocki s svojo ženo v zdravilišču na Kavkazu

Ruski sovjetski ljudski komisar za vojno Trocki je bil nedavno zaradi napora precej zbolel in se je moral iti zdraviti v zdravilišče Suhumkale na obali Črnega morja.

Naša slika predstavlja Trockega in njegovo ženo, ki biva z njim v zdravilišču. V zdravilišču se je zdravil Trocki več mesecev in se je pred kratkim zopet vrnil v Moskvo, kjer je prevzel svoje posle. Trocki je, kakor znano, zelo bojevit boljševik in sedaj zopet ročlja z orožjem proti onim, ki boljševizma ne smatrajo baš za raj na tej zemlji.

O ženski lepoti

Vsi narodi tekmujejo med seboj, da pokažejo, kateri se v eni ali drugi stvari odlikujejo od ostalih narodov. V športu, kulturi, gospodarstvu, v vsakem delovanju skušajo posamezni narodi doseči nad drugimi prvenstvo in zmago. Ni čudno zato, da je nastal tudi prepir o lepih ženskah. Vsak mož je ponosen, če ima čedno in prijetno zakonsko družico, kaj ne bi bil narod, ki se izkaže, da so najlepše žene sveta njegova last. Težko pa je vendar preceniti žensko lepoto. Dobro vemo, da skoro dva nimata enakega okusa, in se lahko prisrčna prijateljka skregata, kadar hvali prvi svojo svetlo laso deklico in drugi svojo temnooko devojko. Kitajci na primer vitkih gospodičen ne marajo, mnogo bolj so jim pri srcu ženske okrogle in debelo postavne. Mi Evropejci se seveda ne oziramo ne na afriške in ne na azijske okuse, temveč sedimo po svojem lastnem nagnjenju.

Svoječasno se je vršila na Dunaju tekma o ženski lepoti in je zmagala Poljakinja. Zela je splošno priznanje, da ima krasne temne lase, brhko postavo, da hodi kakor srnca in je sploh vsa srčkana. Lahko si mislimo, kako so bili Poljaki ponosni, ko je šla vest o poljskih krasoticah po širnem svetu. Pregovor je že postal, da naj se tisti, ki rad gleda čedne deklice, pelje v Varšavo, središče poljskega naroda.

Vse pa enkrat mine in vse se v teku časa spremeni. Danes nič več ne veljajo Poljakinje kot prve lepoticice, ampak priznajo za lake le plavooke žene s svetlimi lasmi. Včasih je bil najbolj priznan raven in pravičen grško-rimski nos, zdaj slovi le majhen, ozek, prav malo privihlan in nosnice morajo nemirno drhteti. Tudi vroče in ljubezni željne črne oči Španjolk so slovele. V današnjem modernem času žanjejo priznanje še razlike

med lasmi in očmi, n. pr. plavi lasje in črne oči ali nasprotno. Za nadvse lepe pa veljajo velike modre oči, ki izražajo hladnost in nepristopnost.

Zene iz južnih krajev so izgubile svoj sloves lepote, odvzele so jim ga hladne Angležinje in Američanke. Ampak žene drugih narodov si znajo pomagati in si z različnimi sredstvi tako spremenijo svojo zunanost, da povsem ustrezajo lepoti, ki je zdaj v modi. Prebarvajo si po potrebi lase, obrvi, v Ameriki si s posebnimi pripravami že znajo operirati in naravnati nos, kakor ga zahteva moda. Ker je sedaj tanka postava v veljavi, stradajo debelejšje čestilke mode tako, da n. pr. Pariz beleži že nešteto smrtnih primerov, ker so se prismuknjene babnice s stradanjem ugonobile. Pri nas, hvala Bogu, te ženske muhe še niso prehudo razširjene.

Komu je ptica pela?

Potovala sta skozi gozd Macedonca kristjan Ilija in mohamedanec Mehmed in naenkrat zaslišita pesem neke ptice.

Mehmed: «Čuješ li, Ilija, kako lepo poje ta ptica meni?»

Ilija: «O, ni res, ptica poje meni!»

Nastal je prepir in oba sta sklenila, da si bosta poiskala zadoščenja pri sodniku, ki naj razsodi, komu je pela ptica.

Prvi je prišel k sodniku Ilija, mu izročil tožbo ter mu dal zlatnik, da bi razsodil njemu v dobro. Takoj za njim je bil že Mehmed s svojo tožbo ter daroval sodniku pet zlatnikov.

Ko sta prišla Ilija in Mehmed na razpravo, je vzel sodnik debelo knjigo ter počasi

listal po njej, nato pa pocingljal z zlatniki v žepu in čital: «Tu stoji zapisano, da ptica ni pela ne Iliji ne Mehmedu, temveč — meni!»

Govornik.

V Butalah so ono nedeljo imeli klerikalni shod in je tja prišel za govornika poslanec Janez Tiger, ki še nikoli ni povedal kaj pametnega. Tu pa se mu je razvezal jezik in je kar cele štiri ure razsajal pred poslušalci. Po shodu mu pravi butalski župnik: «Nikdar ne bi verjel, da znate vi kar štiri ure skupaj govoriti.»

Poslanec Tiger pa odvrne: «Veste, gospod župnik, saj to je bilo prvič. Osem let sem že oženjen, pa nikoli nisem prišel do besede. In sedaj se mi je nudila tako lepa prilika, da sem iztresel svojo jezo!»

Med razbojnikoma.

Kmet Pravdar, ki se je dolgo let pravdal, a pravde še ni bilo konec, je obubožal ter od žalosti zbolel. Ko je ležal na smrtni postelji, je dal k sebi poklicati svojega advokata in advokata od svojega soseda, s katerim se je tožaril. Odvetnika, misleč, da jima ima kaj važnega povedati zastran pravde, se podasta k njemu. Ta pa ju prosi, naj stopita k njegovim glavi vsak na eno stran postelje. Začudena ga advokata vprašata, čemu to. Pravdar pa mirno odvrne:

«Ker želim umreti kakor Jezus Kristus.»

Iz vojašnice.

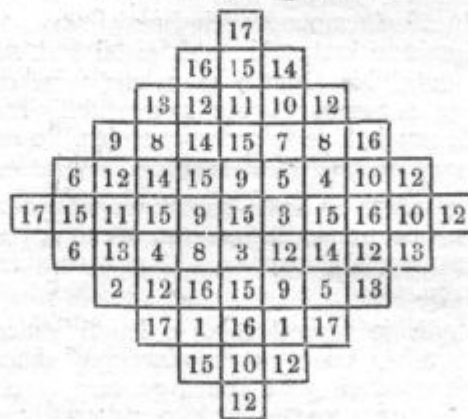
Narednik: «Hej, enoletnik Rožica, kakšen poklic pa imate v civilu?»

Enoletnik: «Apotekar sem.»

Narednik: «Ahá, zato izgledate tako — giftno.»

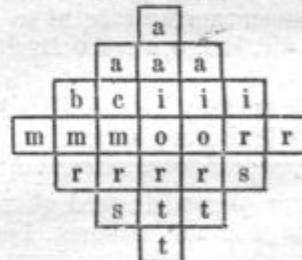
Kotiček za ugankarje

številčna uganka

Če zamenjaš številke pravilno s črkami, dobiš v vodoravnih črkah imena nastopnega pomena: 1.) soglasnik, 2.) moža iz stare zaveze, 3.) rdečkasto cvetoče gozdno rušje, 4.) moško ime, 5.) težko nalogo srbskih junakov v vojski, 6.) pozorišče velike bitke iz zgodovine jugoslovanskega naroda, 7.) šaljivo igro s kartami, 8.) mesto na Hrvaškem, 9.) žalostni zakon, katerega odpravo so posredovali demokrati, 10.) del voza in 11.) samoglasnik. Pri pravilni rešitvi uganke mora tudi srednja navpična vrsta povedati isto kakor srednja vodoravna vrsta, to je: pozorišče velike bitke iz zgodovine jugoslovanskega naroda.

Demant

Črke v «demantu» sestavi v besede, ki se čitajo v vodoravnih vrstah in pomenijo: 1.) soglasnik, 2.) število, 3.) južno rastlino, 4.) mesto v Sloveniji, 5.) duhovniško pokrivalo, 6.) visoko dostojanstvo, 7.) soglasnik. Če najdeš pravilne besede, čitaj srednjo vrsto od zgoraj navzdol in izveš ime slovenskega pesnika.

Rešitev uganek priobčimo v prihodnji številki.

REŠITEV UGANK V ŠT. 20.

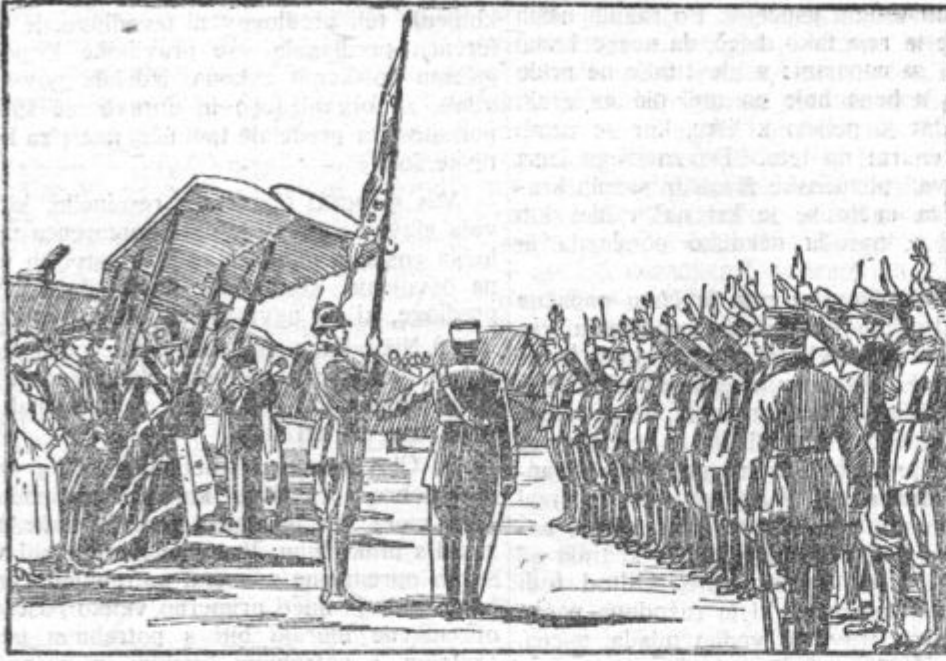
Zlogovna uganka: 1.) paša, 2.) Rafael, 3.) islam, 4.) Banat, 5.) Izidor, 6.) Čaruga, 7.) Eva, 8.) Vardar, 9.) Istra, 10.) Čajkovski. Prve črke besed dajo ime: Pribičević.

Številčna uganka: a) Drina, b) Olga, c) Mostar, d) orel, e) Volga, f) Italija, g) Nanos, h) Anton. Začetne črke besed dajo ime: Domovina.

Od čitateljev našega lista smo prejeli več dopisov z rešitvijo uganek. Od teh rešitev je bila samo ena deloma napačna, vse druge so bile pravilne.

Zaprisega novincev letalskega oddelka v Bukarešti

V navzočnosti rumunskega kralja Ferdinanda položijo novinci prisego pred zastavo in letalom.

Za naše žene in dekleta

Moda vzgaja

Vedno slišimo, da zavaja moda naše žene v lahkomišelnost in površnost. Marsikdo se razburja nad modo in pravi, da njegova žena čas neumno potrat, kadar si pripravlja novo obleko, da je vseeno, če se nosi zmeraj po istem kroju itd.

Če pa premislimo natančneje in nepristransko, tako razlaga neki strokovnjak v takih stvareh, moramo reči, da stvar ni taka. Nekatere žene naročijo obleko brez nadaljnega pri šivilji, druge pa se poprej natančno pogovorijo. In taki pogovori nanesejo mnogokrat na dogodke, o katerih naše žene še niso vedele.

Pred nekaj meseci je bilo vse svetovno časopisje polno vesti o odkritju staroegiptovskega kralja Tutenkamena, ki je postal hipoma predmet vseobčnega zanimanja. Če je prišla žena k svoji šivilji, ji ta ni pokazala le staroegiptovskih vzorcev, temveč vedela ji je tudi mnogo povedati o življenju v takratni dobi, o šegah in navadah davnih časov. Naše žene so zvedele, kako so se oblačile Egipčanke, kakšne okraske so nosile v laseh, kakšne čevlje so imele.

Tudi Japonsko in ves Orient so spoznale naše žene po zaslugi mode, saj nosijo naše meščanke že dalje časa jutranje halje po japonskih vzorcih.

Istotako mnogo vplivajo na modo zapadni narodi. Dosti takih primerov bi še lahko navedli, saj je večkrat moda vzrok, da se govori o Karmen, o trubadurju ali o španskih bikoborbah. Videli smo pri nas široke pasove indijskih bajader. Ti so vzbudili zanimanje za Indijo in kmalu so nosile naše meščanke svoje torbice in dežnike na vrvcih kakor včasih indijski prerok Buda.

Vsaka nova vrsta blaga, vsak nov kožuh, ki se pojavi v modi, vzbuja zanimanje in dopolnjuje znanja naših žen. Tako zaključuje omenjeni izvedenec. Seveda je res, da moda ni poceni učiteljica, če se pretira. V pravi meji je pa nedvomno dobra vodnica.

Shramba

Shramba bodi na suhem in hladnem kraju, ker le na takem prostoru ostanejo jedila nepokvarjena. V vlažni shrambi jedila kmalu splesnijo. Da nadležne muhe ne morejo do jedil, se omreži okno z gosto mrežo. Ako ni maš posebne shrambe za moko, se shranjuje tudi ta. Najbolj pripravne za to so skrinje s prostim pokrovom, razdeljene v več predalov. Gospodinja naj skrbi za to, da ne bo postavljala sladkih jedil poleg kislih, n. pr. sladko mleko poleg okisanih kumar itd. Lončke, v katerih se hrani kuhano sadje, je treba dobro povezati in pokriti, ravno tako tudi druge posodice, v katerih je shranjena kaka jed. Dobra gospodinja bo nadzorovala shrambo ravno tako kakor vsak drugi prostor v hiši.

Ako ima posebno shrambo za moko, jajca itd., mora pač skrbeti, da bo ta: a) vedno zelo suha, b) da se ne naselijo v njej nesnažne živali, ščurki itd., c) gleda naj večkrat tudi moko ter pazi, da se ne zarede v njej črvi.

Včasih se kljub vsej pazljivosti in snažnosti vendarle pokažejo ščurki. Te poloviš najlaže ponoči. Posipaj vse razpoke v zidu in na ognjišču z rumenim praškom proti mrčesu, ki omami ščurke, da jih prav lahko pometeš v smetišnico in pokončaš.

Muhe polovi v nalašč za to napravljene steklenice ali na papir, nalepljen z lepom, ali pa zapri vrata in okna ter natrosi v brizgalnico rumenega praška proti mrčesu. Kmalu popadajo muhe omamljene na tla, nakar jih pometi ter pokončaj. Muh se najgotoveje ubraniš, če skrbiš, da ne bodo ležali okrog ostanki jedi, ter sploh gledaš na red in snažnost.

Obložen kruh

V nastopnem prinašamo nekaj receptov, kako namažejo in obložijo kruh Angleži in Američani. Takemu kruhu pravijo Angleži »sendvič« in ta izraz bomo tudi mi obdr-

žali. Vedeti je treba najprej v splošnem nastopno: Pri sendvičih vselej obreži skorjo pri kruhu. Sendviči bodo ostali sveži, ako vsakega posebej dobro zaviješ v čist papir. To je priporočljivo zlasti, če se sendviči jemljejo na delo ali na pot ali so namenjeni za poznejši čas. Evo nekaj receptov:

Jajčni sendvič. Skuhaj trdo popolnoma svčza jajca in ko so mrzla, jih zreži na tanke plasti. Vzemi s sirovim maslom namazani reženj kruha, razgrni nanj solatno pero in na to zrezana jajca. Na vrh deni zopet solatno pero in potem drug reženj kruha. Jajca popopraj in osoli.

Motovilčev ali solatni sendvič. Operi dobro nekaj motovilca in nato popolnoma posuši vlago v motovilcu s cunjjo. Sesekljaj na drobno nekaj trdo kuhanih jajc ter jih osoli in popopraj. Odstrani iz motovilca stebila, ga na drobno zreži ter nato zmešaj z jajci in to mešanico deni med dva režnja kruha, namazana s sirovim maslom. Stišni tudi nekaj kapljic limonovega soka v mešanico. Namesto motovilca vzameš lahko solato in ravnaš, kakor gori opisano.

Čebulni sendvič. Vzemi čebulo, jo na drobno zreži in dobro osoli ter pusti stati eno uro, da se dodobra nasoli. Nato jo dobro operi in ožmi. Prilij eno žlico jesiha in kani nekoliko olja ter malo popopraj. To deni med dva režnja kruha, namazana s sirovim maslom. Najboljši za ta sendvič je ržen kruh.

Sardinji sendvič. Vzemi eno škatlo sardin, odlij olje, odstrani od sardin luske, jih sesekljaj na drobno, vzemi malo čebulo, jo na drobno sesekljaj, zmešaj s sardinami, popopraj in osoli. Namaži kruh s sirovim maslom in prideni sardine.

Kurji sendvič. a) Odstrani kožo od kurjega mesa. Oberi meso, ga dobro sesekljaj, prideni nekoliko na drobno zrezane zelenjave, eno žlico kuhane majoneze (za eni sendvič), vse to dobro zmešaj, da se meso napoji z majonezo. Vzemi dva režnja kruha, obreži skorjo, namaži jih s sirovim maslom in nato deni vmes pripravljeno meso. — b) Kurji sendvič napraviš lahko tudi tako-le: Sesekljaj meso pečene ali kuhane kokoši. To deni v ponev z omako (zosom), vodo ali smetano, da se omehča. Prideni nekoliko sirovega masla in ščepec popra. Ko se to kuha, dobro mešaj ves čas. Stresi potem na krožnik, da se ohladi in deni to med dva režnja kruha, namazana s sirovim maslom.

Kumarčni sendvič. Olupi kumare, dobro posoli ter jih pusti stati tri do štiri ure, da se dobro prepacajo. Nalij nanje mrzle vode, jih dobro operi in ožmi. Prideni dve žlici olja in eno žlico jesiha. Namesto jesiha in olja rabiš tudi lahko samo majonezo ali pa samo kislo smetano. V vseh primerih dobro pomešaj in deni potem med pomaslana režnja kruha.

Napake pri stvarjenju sveta.

Ožbovtov Gustlček se ni dobro naučil zgodbe o ustvarjenju sveta. Pri izpraševanju je odgovoril marsikaj narobe in katehet ga je zaprl. Ko ga doma povprašajo, zakaj je bil zaprt, je Gustlček razložil:

«Zato, ker sem pri ustvarjenju sveta napravil nekaj napak.»

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

Kmetijski pouk

DOMAČA PORABA POSNETEGA MLEKA.

Naše mlekarstvo je še marsikje v prvih povojih. Mnogo krivde na tem nosi pomanjkanje vsakojake organizacije za skupno razpečavanje mleka in mlečnih izdelkov. Pri mlekarstvu si moramo podati roke, če hočemo kaj prida doseči.

Povsod ni mogoče svežega mleka razpošiljati. V mnogih slučajih bi bilo umestno, da mleko posnemamo, da dobljeno smetano prodajamo, posneto mleko pa doma porabimo. Ta način mlekarstva bi se dal vpeljati v prašičjerejskih krajih, kjer bi nam posneto mleko lahko silno veliko zaleglo, ako bi ga redno pokladali, zlasti mladim presetom, pa tudi pozneje. Saj ni res, da bi se mleko s tem zametavalo. Posneto mleko dela pri mladih prasutih vprav čudeže, takó dobro se živali po njem razvijajo. Bolj kakor da ga v tem stanju prodajamo, več nese nam, če ga pokladamo prašičem. Za smetano bi se pa tudi lahko dobili lepi novci, ker je sirovo maslo slej ko prej dragoceno in dražje kakor maslo. Smetano bi namreč kazalo prodajati, ker bi za njo več dobili, kakor če jo porabimo doma za napravo kuhanega masla in kakor zdaj delamo.

Najbolje bi kazalo, da se po takih krajih ustanove postaje za posnemanje mleka. Imenujemo jih tudi postaje za nabiranje smetane. V te postaje, ki bi se lahko napravile po večjih vaseh ali po drugih priličnih krajih, bi stranke nosile mleko, da bi se posnemalo. Posneto mleko bi dobile stranke nazaj, sladka smetana bi se pa pošiljala v glavno mlekarstvo, kjer bi se po vseh pravih izdelovalo najfinejše presno maslo, ki se lahko proda in najde vedno dobrega kupca.

Na ta način bi šla smetana gladko v denar. Posneto mleko bi se pa doma vnovčilo potom prašičjereje. Živali, rejene s posnetim mlekom, bi hvaležno vračale stroške za posneto mleko. Pri nas se mlada praseta še vobče pomankljivo redijo s preveč vodeno in prazno klajo. Odtod tudi te trebušante živalce, ti ozki in stisnjeni zadnji in prednji konci, te šibke noge, prazni vratovi in koščene glave. Vse drugače se razvijajo živali ob mleku. Pri tem si prihranimo tudi drugo močno krmo. Taka zveza mlekarstva s prašičjerejo, posebno z rejo mladih prasut, se povsod dobro sponaša. Glavno je seveda tudi to, da imamo dobre krave za molžo in da imamo dosti mleka za oddajo.

SKRIBIMO ZA PAŠO IN PAŠNIKE!

Neprecenljiva je vrednost, ki jo imajo pašniki za našo živinorejo. Brez paše si dobre plemenske živine danes sploh predstavljati ne moremo. Pašna reja je najcenejša in najbolj uspešna. Živina potrebuje gibanja na prostem, da ostane zdrava in trdna. Saj je **ustvarjena za pašo!** Izključno življenje po hlevih je nenaravno in zato tudi nezdravo. Z nadaljevanjem take reje se ves živalski organizem (životnost) kvari. Ako bi bile naše živali ob-

sojene vedno in edino le na hlevsko rejo, bi vsa naša živinoreja še veliko slabše izgledala, kajti zaprto in na jasli priklenjeno življenje ne more roditi drugih uspehov. Po raznih naših hlevih gre ta reja tako daleč, da nosijo živini celo vodo za napajanje v hlev, tako **ne pride krava do nobene hoje pa tudi nič na zrak**, razen kadar jo peljejo k biku, kar se zgodi navadno enkrat na leto. Do zadnjega časa smo dobivali plemenske živali iz pašnih krajev. Na ta način se je kri naših hlevskih živali saj v zarodu nekoliko pomlajala in poživljala.

Taka **samohlevska reja je čisto napačna** in mora končno dovesti do **oslabljenja vse telesnosti in hasnovitosti** ali z drugimi besedami do tako imenovane **degeneracije**. Najhuje se maščuje taka zaprta reja, če se prične že v prvi mladosti (pri teletih) in če traja vse življenje naprej. Naša živina **potrebuje gibanja. Zato ima noge!** Zunaj na paši se žival najbolje počuti. Tam dobiva tudi najbolj naravno in najbolj učinkovito krmo, ki traja od prve pomladi do konca jeseni. Odtod tudi tista ugodna mlečnost, ki jo razodeva pašna živina. Pašna trava je vedno mlada, sočna, najbolj sveža in najbolj prebavna.

To **prednost pašne reje** bi morali imeti **vse bolj pred očmi**, kakor jo imamo danes. Prepričan sem, da bi se v tem primeru storilo kaj več za pašo. Marsikje bi se dalo dobiti primeren prostor, ki bi se dal bolj uspešno porabiti za pašo kakor pa za kaj drugega, zlasti če bi vse pašništvo tako skrbno gojili, kakor se to danes zahteva. Tudi na pašnikih je treba skrbnega dela, skrbnega čiščenja in gnojenja, da nam koristijo v polni meri.

Večji in veliki posestniki, ki imajo dosti zemlje, lahko napravljajo sami svoje pašnike. Lep zgled takega pašnika nam nudi n. pr. posestnik Jože Hočevar v Žejah pri Komendi, ki ga ima že par let in se silno pohvali z uspehom. Kjer kaj takega ni mogoče, naj se napravljajo v prikladnih legah skupni pašniki. Seveda bi se ne smelo takih pašnikov tako zanemarjati, kakor so zanemarjene naše «gmajne». Med pašnikom in travnikom ima biti v tem pogledu že ta razlika, da na **pašniku pasemo, na travniku pa kesimo**. Paša bodi torej ozbiljna, da pridemo do zaželjenega uspeha!

V Holandiji hodi neomožena žena na desni strani moža, poročena pa na levi.

Divji kanarčki so zeleni.

Gospodarstvo

REORGANIZACIJA KMETIJSKIH ŠOL.

Pod gornjim naslovom nam je poslal ravnatelj kmetijske šole na Grmu g. Skalický članek, iz katerega povzemamo:

Po razdelitvi države na oblasti so se podredile vse kmetijske šole kmetijskemu ministertvu. Zaradi tega se je pokazala nujna potreba, da se vse te šole, kolikor mogoče enotno uredijo. Da se postoječi zakon o nižjih kmetijskih šolah in pravilniki k njemu temu primerno preuredijo, je sklical kmetijsko ministertvo ravnatelje vseh nižjih kmetijskih šol v državi na strokovno konferenco, ki se je vršila od 25. do 31. marca v Beogradu. Poedine šole je zastopalo enajst ravnateljev, tri šole zaradi obolelosti ravnateljev niso bile zastopane.

Konferenca je najprvo predelala zakon o nižjih kmetijskih šolah z dne 30. januarja 1922.

in predelala izpremembe in dopolnitve k njemu, ki bi jih bilo uzakoniti.

Ker pa pri obstoječih razmerah hitro vzakonjenje teh predlogov ni izvedljivo, je konferenca predlagala vse pravilnike k postojecemu šolskemu zakonu, izdelala nov pravilnik za organizacijo in upravljanje šolskih posestev ter predelala tudi učni načrt za kmetijske šole.

Ves elaborat obenem z resolucijo, ki navaja glavne zahteve je nato konferenca predložila gospodu ministru za kmetijstvo in vode na osvojenje. Konferenca je stavila ministru predloge, ki jih navajamo v glavnih obrisih:

1.) Nižje kmetijske šole naj se odslej imenujejo kratko: kmetijske (zemljoradničke, gospodarske itd.) šole. Pouk na teh šolah naj traja dve ali tri leta.

2.) Glavni namen kmetijskih šol je, vzgajati dobre, praktične kmetijske gospodarje. Zato mora biti teoretični pouk v najtesnejši zvezi s praktičnim. Vse šole morajo biti v to svrhu opremljene z vsemi potrebnimi zgradbami, morajo imeti primerno veliko posestvo, opremljene morajo biti s potrebnim učnim osebjem, s potrebnim šolskim in gospodarskim inventarjem in učnimi pripomočki.

3.) Vsaka šola mora glede na gospodarske razmere v oni pokrajini, odkoder se nabirajo učenci, odgovarjati enemu tipu teh šol. Ti tipi so: poljedelski, živinorejski in vinarsko-sadlarski.

4.) Učenci se dele na državne in privatne. Državni učenci dobivajo na zavodu vso potrebno oskrbo. Privatni učenci plačajo za stanovanje in prehrano predpisano oskrbnino in morajo povrniti ravnateljstvu šole stroške za nabave perila, obleke in obutve. — Državni učenci se izbirajo po okrajih, in sicer za vsako šolo iz onih krajev, ki jih določi minister za kmetijstvo in vode. Nabiranje učencev razpiše na poziv ministertva okrajno glavarstvo. Priglašene učence izbira komisija, ki sestoji iz okrajnega glavarja ali njegovega namestnika, iz okrajnega zdravnika in iz okrajnega ekonomu, oziroma kakega drugega kmetijskega strokovnega uradnika, kjer pa teh ni, župana. — Pogoji za sprejem državnih učencev so: 1.) starost od 14 do 18 let (starejši učenci se sprejemajo le izjemoma, in sicer z odobrenjem ministra za kmetijstvo in vode), 2.) najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola, 3.) telesno in duševno zdravlje, 4.) moralna neoporečnost, 5.) da je učenec kmetijski sin, in 6.) obvezna izjava staršev ali varuhov, da ostane učenec po končanem šolanju na domačem posestvu. — Ako se ne priglasijo zadostno število državnih učencev, sme ravnateljstvo šole sprejemati tudi privatne učence, v prvi vrsti kmetijske sinove tudi izven določenega okoliša, in sicer pod pogoji 1.) do 4.). Če se iz šolskega okoliša zgledi premalo učencev, dodeli ministertvo manjkajoče število učencev iz drugih oblasti v državi. — Pri vstopu v šolo pregleda učenca šolski zdravnik. Učenci, ki imajo manjšo izobrazbo kot dva razreda srednje ali meščanske šole, morajo položiti sprejemni izpit. V pokrajinah, kjer je ljudsko šolstvo slabo, se uvede polletni pripravni tečaj, da se učenci za strokovni pouk dobro pripravijo.

5.) Učnemu osebju na kmetijskih šolah izven Srbije, ki je položilo izpite učiteljske usposobljenosti za nižje kmetijske šole izven Srbije ali v inozemstvu, se prizna naslov in položaj profesorjev, ravnateljem pa naslov in položaj direktorjev. Njega prejemki se imajo izenačiti s prejemki profesorjev in direk-

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Amicus. Pošljite! Počasi pride vse na vrsto.

Možje demokrati — občinske volitve so pred vrati!

V nekaterih slovenskih občinah so se občinske volitve že vršile, v veliki večini ostalih občin pa so pred vrati.

Možje demokrati, zanašamo se, da ste za nastop pripravljene. Čitajte vse oglase in se ravnajte po njih. V vsaki dvomljivi zadevi pa se obrnite po pojasnilo naravnost na: *Tajništvo JDS v Ljubljani* (Narodni dom) ali v *Mariboru* (Cankarjeva ulica 1).

Pazite na klerikalne sleparije! Polom klerikalnih tigrov in njihove avtonomije je v Beogradu popoln, trhla barka SLS je navrtana povsod in se pričinja potapljati. Zmaguje pa jugoslovanska ideja Svobode, Enakosti in Bratstva.

Zapomnite si: nesposobnost klerikalnih občinskih svetov ni nič manjša kakor ne-

sposobnost klerikalnih tigrov v Beogradu. Mi pa hočemo v slovenskih občinah *red, delavnost in napredek* — ne pa klerikalno šepavost pod farovško kontrolo! V slovenskih občinah je doma avtonomija — toda ne takšna, ki bi jo komandirala farovška kuharica, temveč takšna, ki jo bodo znali upravljati *odločni občinski možje sami!* Take može pa izberete edino *iz napredne fronte*, ne pa iz črede klerikalnih kimavcev.

Možje, demokrati, naprednjaki! V slogi je moč — složno nastopite pri občinskih volitvah v znamenju *Svobode, Enakosti in Bratstva*, da pometete s klerikalnim tigrovskim *kulukarstvom* in da v slovenskih občinah zaveje nov svež duh demokratskega napredka!

torjev nepopolnih srednjih šol. Za vodstvo in upravljanje šolskega posestva pripada vsem stalnim uslužbencem prosto stanovanje s kurjavo in svečavo ter popust v ceni pridelkov šolskega gospodarstva za njih lastno uporabo.

To so v izvlečku načela, po katerih naj se kmetijsko šolstvo v državi preuredi, oziroma po katerih načelih je z malimi izjemami v Srbiji itak že urejeno. Kakor je videti, je resen namen merodajnih činiteljev, kmetijsko šolstvo v državi čim bolj povzdigniti. To je tudi nujno potrebno, kajti naša država je kmetijska država.

Nova doba zahteva novih ljudi. Danes ne more več zadostovati, da zna kmetijski gospodar kmetijsko delo samo ročno opravljati, temveč mora poznati tudi znanstveno podlago za vsa kmetijska opravila, in te mu v zadostni meri more dati le kmetijska šola. Kmetiskim gospodarjem se nudi sedaj ugodna prilika, da dajo svojim sinovom-naslednikom dobro strokovno izobrazbo, ki jih nič ne stane. Le v izobraženem kmetiskem stanu je bodočnost naše države in bodočnost posameznika.

TRŽNI PREGLED.

ZITO. Zaradi dobrih izgledov nove žetve in zelo majhnega povpraševanja po blagu so cene vseh žitaric oslabele. Le oves se je nekoliko podražil. Kupčije se sklepajo že v novi pšenici za dobavo v avgustu po 240 do 280 Din. Stara pšenica se trguje v Vojvodini po okrog 310 Din, turščica 217 do 235 Din, ječmen 315 do 320 Din, oves 275 do 285 Din, fižol 675 do 685 Din, otrobi 210 do 215 Din, moka «00» 485 do 495 Din, «0» 480 do 485 Din, «2» 425 do 435 Din za 100 kg na debelo.

GOGVEDA. Na zagrebškem sejmu 21. t. m., ki je bil slab, so najboljšo živino kupovali Italijani. Cene za kg žive teže so bile: voli prvovrstni 14 Din 50 par do 16 Din, drugovrstni 12 Din 50 par do 14 Din, biki 13 Din 50 par do 14 Din 50 par, junice prvovrstne 13 do 14 Din, drugovrstne 12 Din 50 par do 13 Din 50 par, junci prvovrstni 14 Din do 15 Din 50 par, drugovrstni 12 do 14 Din, krave prvovrstne 11 do 13 Din, drugovrstne 9 do 10 Din, tretjevrstne 8 do 9 Din, teleta 12 Din 50 par do 14 Din.

KONJL. Konjem so cene na zagrebškem sejmu precej popustile. Plačal se je: tovorni konj po 11.000 do 14.000 Din, težek 8000 do 9000 Din, lahek 8500 do 9500 Din, kmetški in vozni lahki 5000 do 6000 Din, žrebec težek 1600 do 20.000 Din, jezdnji 7500 do 10.000 Din, žrebe 3500 do 4500 Din.

SVINJE so se trgovale na zagrebškem sejmu za kg žive teže: nepitane 17 do 18 Din, pitane 18 do 20 Din, prasci do 1 leta 18 Din do 22 Din 50 par, starejši 16 do 17 Din 50 par.

KRMA. Cene na zagrebškem sejmu: detelja 135 do 150 Din, seno 100 do 125 Din, otava 125 do 133 Din, slama 75 do 80 Din za 100 kg.

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 21. t. m. (v devizah): 100 avstrijskih kron za okrog 11½ pare, 100 madžarskih kron za 8½ do 10½ pare, 100 italijanskih lir za 358 Din 70 par do 361 Din 70 par, 1 dolar za 80 Din 30 par do 81 Din 30 par, 100 češkoslovaških kron za 238 Din 50 par do 241 Din 50 par.

= Tečaj za vinogradnike. Ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu (Novo mesto) priredi v dneh 10. do 11. junija t. l. tečaj za zeleno cepljenje trt in za poletno zatiranje trtnih škodljivcev. Tečaj se prične na binško torko 10. junija ob 8. uri zjutraj in se konča v sredo 11. junija ob 5. uri popoldne. Udeleženci stanujejo lahko na Grmu, revnejši dobijo po možnosti tudi prispevek v hrani. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se zglašuje najpozneje do 5. junija po dopisnici pri ravnateljstvu šole in naj pride na dan pouka na zavod.

= Razstava pingavskih goved v Ormožu. Ormoški okrajni zastop priredi 31. t. m. na mestnem sejmišču v Ormožu razstavo goveje živine pingavske pasme. Namen razstave je, da se na eni strani zainteresirajo domači živinorejci, da se z večjo vnemo oklenejo te panoge domačega gospodarstva, na drugi strani pa, da se pokaže javnosti in merodajnim faktorjem stanje naše živinoreje in uspeh povojnega dela. Otvoritev razstave ob 10. uri. Glede na ugodne železniške zveze se pričakuje mnogobrojen poset.

= Otvoritev novih nižjih kmetijskih šol. S 1. junijem se v raznih krajih Srbije, Črne gore in Vojvodine otvori 15 novih nižjih kmetijskih šol.

Beleške

+ Proti zlorabljanju cerkve za politično hujskanje. V beograjskem ministrstvu ver je posebna komisija končno izdelala zakon, ki ureja odnošaje ver napram naši državi. Posebno zanimiv je člen 28. tega novega zakona, ki pravi: «Zabranjeno je, da bi cerkveni organi na verskih sestankih, bodisi v cerkvi ali izven cerkve napadali ali hvalili katerokoli politično stranko. Noben cerkveni or-

gan ne sme na verskih sestankih igrati nikake politične vloge. Za one, ki bi se ne pokorili tem zakonskim predpisom, se določa kazen do 6 mesecev zapora ali odpust iz službe.» — Ta zakon je bil nujno potreben. S tem bo enkrat za vedno odklenkalo bogokletnemu skrunjenju božjih hramov s politično gonjo. Zakon seveda zadeva vse duhovnike vseh ver, kakršne so v naši državi (pravoslavna, katoliška, mohamedanska, židovska, protestantovska). Razumljivo pa je, da bodo s tem paragrafom najbolj pogodeni ravno naši slovenski dušni pastirji, ki zlorabljajo prižnico in spovednico za politične umazanosti, kakor se to menda nikjer drugod na svetu ne dogaja.

+ V precepu so zdaj klerikalni listi, ko se je kriza rešila tako, da vlado prevzame narodna koalicija, ki bo znala čuvati državo pred brezvestnim rovarjenjem. Pa kakor je gad v precepu najhujši, tako tudi klerikalni listi kar sikajo od same jeze in strahu pred polomom. Tudi to jih bo minilo. Vedeti je namreč treba, da bo prej ali slej parlament razpuščen in da tedaj klerikalni tigri izgubijo svoje poslansko dostojanstvo. S tem pa pride tudi obračun za klerikalne liste, ki izgubijo svoje odgovorne urednike, pokrivajoče s poslansko imuniteto vse lumparije klerikalnega časopisja.

+ Zavijanj in sleparij, preračunanih na nepoučenost ljudstva, kar mrgoli zadnja številka «Domoljuba». Ne bomo se mnogo prerekli s tem listom, o katerem si je danes že vsak poštenjak ustvaril svojo sodbo, temveč izberemo in kratko beležimo le nekaj cvetk: «Domoljubu» so samostojni demokrati izdajalci slovenskega naroda in lškarjoti zato, ker se niso hoteli podvreči tigrovski peti ter so stopili izven opozicijskega bloka v vlado, da lahko delajo za vse jugoslovansko, torej tudi za slovensko ljudstvo. Med pogoje, ki so jih bili stavili demokrati za vstop v vlado, je bila tudi odprava kuluka. To se je tudi zgodilo. In sedaj, poslušajte, kaj piše «Domoljub», ki je očitno mišljenja, da so njegovi bralci samo tepci, ko pravi, da je kuluk po zaslugi klerikalnih poslancev pokopan. Taka trditev je brezprimerna lumparija in reči moramo, da je ne bi pričakovali niti od človeka, ki je izgubil vsak čut za poštenost. Stranka, ki nam je s svojo brezglavo politiko prinesla kuluk, se sedaj v onemogli jezi in obupu diči s pavovim perjem. Nadalje moramo zopet požgkati «Domoljubove» slovenske milijarde, ki so se baje preselile v Beograd. Kakšne milijarde, koliko in kako? Takole o milijardah govoriti, kakor so včasih govorili o toci o groših, je pa le precej debela. «Domoljub» pravi, da so prazni hlevi, zadolženi domovi, vedno višji davčni nalogi. Kdo pa je temu kriv? Čigava bedasta politika pa je povzročila povišanje davkov? Kdo pa je skoro izključno zastopal Slovenijo v narodni skupščini? Za slovenske milijarde si baje zidajo (k d o?) palače v Beogradu in hodijo (k d o?) v kopaljšča. — Te «Domoljubove» čenče so čisto navadna gozlufija nepoučenih ljudi. Sicer pa, dragi prijatelji okrog «Domoljuba», nikar ne mislite, da se tudi vaše ovce dajo kar z vsakimi škarkami ostriči. Tudi najomejnejša klerikalna ovca se pri milijardah počoha za ušesi in se vpraša: «Odkod so se neki vzele te milijarde? Saj ne cvetejo kakor spomladi bezeg.» Omeniti moramo še «Domoljubov» centralizem, katerega že do ogabnosti razpihuje na vse strani. Povedati moramo najprej, da

enotnost države in centralizem nista eno in isto. Sicer pa so klerikalci vrgli centralizem med ljudi kar kot nekako strašilo, o katerem ljudje «Domoljubarske» sorte sploh pojma nimajo in mislijo, da je centralizem toliko kakor sodni dan ali kaj podobnega. Našim ljudem je notranja ureditev države več ali manj postranska stvar, ker vedo, da se morajo ob vsaki ureditvi države enako truditi za vsakdanji kruh, pač pa vsakdo želi pošteno vlado. A kakšna bi bila vlada, v kateri bi bili klerikalci, o tem nam ni treba govoriti. H koncu še to: Ko bo med slovenskim ljudstvom prosveta večja, si ne bo upal «Domoljub» prihajati nič več s takim «floncom» in takrat bo naše ljudstvo tudi vedelo, kake neizmerno koristi je za ves jugoslovanski narod demokratska stranka, ki hoče mir med plemen in enotnost države.

+ **Poglavje o dostojnosti časopisja.** Kdor je čital razno časopisje, je lahko opazil, da smo mi zavzeli ostrejši ton vedno le, kadar smo bili izzvani in smo bili prisiljeni odgovarjati sirovostim nasprotnega časopisja. In baš listi, kakor «Domoljub», «Nova Pravda» itd., ki se neprestano tjavendan zaletavajo z najsirovejšimi psovki v naš list, se na drugi strani postavljajo v pozo moralistov. Hinavščina brez primere! Tako nas neki naš somišljenik opozarja na notico v «Novi pravdi», ki govori o politični kloaki in o fantalinih, ki se zbirajo okrog «Domovine». Dotični naš somišljenik je rabil prav oster ton in rekel, da se takšnih izrazov, ki jih rabi «Nova Pravda», poslužujejo le politični paglavci. «Nova Pravda», ki je bila vedno polna najgrših natolcevanj in obrekovanj, ne bo učila nas, ki smo jo kljub neprestanemu zbadanju pustili dolgo časa v miru. Podoba je, da ostanek narodno-socialistične stranke in njega voditelji životarijo še samo od psov in od zmešanih pojmov. Saj si ti ljudje nikako niso na jasnem, kaj prav za prav hočejo.

Tedenske novosti

* **Prvi slovenski celjski župan.** Dne 19. t. m. so potekla tri leta, odkar ima prijazno mesto Celje v osebi g. dr. Juro Hrašovca svojega prvega slovenskega župana.

* **Slovenski župan na Koroškem.** V Bekšanju na Koroškem je pri volitvi župana prva in druga volitev ostala brezuspešna, ker je vsaka stranka postavila svojega kandidata. Zreb je končno odločil za Slovence in ima tako Bekštanj po 20 letih zopet slovenskega župana.

* **Kongres gasilcev v Ljubljani.** Ob binokošnih praznikih se bo vršil v Ljubljani kongres delegatov gasilskih društev Jugoslavije. Kongres bo razpravljal o vprašanjih, ki se tičejo organizacije naših gasilcev.

* **Vlada za varstvo naših rojakov v Avstriji.** Listi objavljajo vesti, da se na Koroškem in v Gradiščanskij vršijo neverjetni izpadi proti našim sonarodnjakom. Vlada pripravljala ves potreben material za obtožbo proti preganjanju naših rojakov. Obtožba se bo predložila Zvezi narodov.

* **Občinske volitve v mariborski oblasti.** Mariborsko okrajno glavarstvo namerava razpisati občinske volitve za občine svojega okraja za prvo polovico meseca avgusta. V avtonomnih mestih Maribor, Celje in Ptuf, razpiše občinske volitve mariborske veliki župan.

* **Cvetke iz zadnjega «Domoljuba».** Koruptno velesrbstvo, izmозgane milijarde,

iškarijstvo, zakrknjeni do pogina, srburji (kakor nemčurji), zločinska politika, izžemovalci, sirovost, barbarstvo, Iškarjoti, norost itd. Te psovke je nagromadila 21. številka «Domoljuba», ker seveda ne upošteva Kristusovega nauka: Ljubi svojega bližnjega! čeprav se po krivici postavlja za zaščitnika vere.

* **Občinske volitve na Jesenicah — razveljavljene.** Iz Beograda poročajo, da je vlada razveljavila zadnje občinske volitve na Jesenicah in razpisala nove.

* **Počitnice na srednjih šolah.** Prosvetno ministrstvo je odredilo, da se pričnejo na srednjih šolah počitnice za maturante dne 26. maja, za ostale dijake pa dne 12. junija. Velika matura se prične dne 5. junija.

* **Orlovske parade.** Spomladi začnejo nabudnim Orlom in Orlicam rasti krila. In ob nedeljah prirejajo izlete! «Domoljub» že napoveduje, da se na nedeljo dne 1. junija v Zaplani vrši parada vrhniške orlovske srenje z dopoldansko mašo, litanijami in telovadbo. Kaj bo še vsega drugega, «Domoljub» seveda ne pové. Pa bo že kakor lani: pijančevanje, pohujševanje in orlovsko razsajanje — vse to pod zaščito duhovnikov...

* **Stari ljudje.** V okolici Paračina v Srbiji živi mnogo ljudi, ki so stari nad 100 let. Najstarejši med njimi je neki Veličković, ki je 120 let star.

* **Poraba tobaka v naši državi.** Po podatkih finančnega ministrstva se je pri nas lani pokadilo: 6,195.000 kg tobaka, 2 milijardi 190 milijonov cigaret in 35 in pol milijona cigar. Država je dobila od kadilcev 290 milijonov dinarjev čistega dobička.

* **Porotno zasedanje v Ljubljani.** Pri ljubljanskem deželnem sodišču se prične dne 2. junija drugo letošnje porotno zasedanje. Za poroto je pripravljenih že več kazenskih primerov.

* **Redek plen.** V poplavljeni vasi Soljana v Slavoniji se je pojavil ogromen som, dolg nad 5 metrov. Kmetje so to redko prikazen v tamošnjih vodah kratkoma zabarikadirali ter čakajo, da voda upade, nakar ga bodo «obsodili na smrt».

* **Smrtna nesreča.** Nakladalec hlodov Alojzij Arzenšek, doma iz Ponikve, uslužben v Ljubljani, je nakladal na glavnem kolodvoru hlode na železniški voz. Velik hlod mu je padel na prsa in mu strl prsni koš, tako da je mož obležal na mestu mrtev.

* **Samomor radi psa?** Pišejo nam iz Šmarja pri Jelšah: Kakor že znano, se je obesil tukajšnji postajenačelnik gosp. Ivan Krančar. Povod njegove smrti je baje bila žalost za psom, ki mu ga je vzel konjač, zato si je končal življenje na pasji verižici v svojem stanovanju. Mož je bil zadnje čase zelo bolan na živcih in se mu je mračil um. Bil je svoječasn 19 let orožnik, nato pa kot železničar 19 let postajenačelnik tukajšnje lokalne železnice. Kako priljubljen sožran je bil pokojnik, je pokazal njegov pogreb, katerega so se v rani jutranji uri in navzlic skrajno slabemu vremenu udeležili vsi stanovni šmarskega trga in okolice. N. v. m. p.!

* **Zver v človeški podobi.** V Petrovem Selu pri Novem Sadu je bil prijat neki Topolovski, za katerega je dokazano, da je spolno zlorabil okrog 50 mladoletnih otrok v starosti 5 do 10 let. Kmetje so podleza hoteli linčati in so ga orožniki komaj obvarovali pred razburjenim ljudstvom.

* **Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost vsake vrste** priporočajo zdravniki najbolji aromatično železnato tink-

turo, ki jo izdeluje lekarna «pri angelu varhu» na Vrhniki. Je izvrstnega okusa, ne kvari zob in jo uživajo odrasli in otroci z najboljšim uspehom. I steklenica (1/2 l) stane 20 Din. Razpošilja se vsaka količina, priporočljivo pa je zaradi cenejše poštne naročiti vsaj 3 steklenice naenkrat. Zahvale na razpolago! — Pišite na lekarnarja Hočevarja na Vrhniki!

Iz raznih krajev

* **V Metliki** sta v mesnem logu potegnili nedavno dva ribiča iz reke Kulpe v korenine zapleteno truplo neznanega moškega. Kako je neznanec prišel v vodo, se ni moglo ugotoviti.

* **V Novem mestu** je umrl g. dr. Janez Vavpotič, tamkajšnji višji okrajni zdravnik, oče znanega našega slikarja g. Ivana Vavpotiča. Pokojnik je užival vsesplošen ugled in je bil odlikovan z redom sv. Save IV. razreda. Bodi mu ohranjen blag spomin!

* **V Litiji** je umrla v cvetu mladosti, stara 20 let, gđc. Ana Černe. N. v. m. p.!

* **V Zagnedu pri Škocjanu** je umrl gospod Anton Majcen, rodom iz Trziča. Bil je zaveden narodnjak. N. p. v. m.!

* **V Semiču v Beli Krajini** je umrl v starosti 62 let g. Ivan Zorc, veleposestnik in trgovec. Pokojnik je bil odločen naprednjak in navdušen Jugoslovčan. N. p. v. m.!

* **V Karmelu na Dolenjskem** bi se bila v nedeljo zjutraj skoro zgodila velika nesreča. Avtomobilu, v katerem se je vozil inženjer Červinka s soprogo in več otroki, je na cestnem ovinku, kjer se nahaja železniški prelaz, prišel nasproti vlak. Lokomotiva je trčila ob avtomobil in ga prevrnila. Vse potnike je vrglo iz avtomobila, a tako srečno, da se pri padcu ni nihče poškodoval. Avtomobil pa je lokomotiva zdrobila.

* **V Dolnjem Boštanju** je našel posestnik Matija Kuhar dne 15. t. m. v bližini svoje hiše zapuščeno dete. Zavito je bilo v bele plenicke. Otrok, ki je bil star kakih 8 dni, je imel na vratu listek z napisom: Rudolf Mlakar. Kot mati se zasleduje neka 20letna ženska, ki se je zadrževala v tamošnjem kraju več dni.

* **V Petrovčah pri Celju** se je preteklo nedeljo poročil g. dr. Milko Hrašovec, odvetnik v Celju, znani narodno-kulturni delavec in starosta celjskega Sokola, z gđc. Berto Vaničevo iz ugledne rodbine v Celju.

Sokolstvo

Bratska društva, okrožja in župe! Bližajo se slavnostni dnevi sokolskega Tabora v Ljubljani. Ze prihajajo prijave udeležencev. Ob tej priliki posetijo Ljubljano tudi Sokoli iz Hrvatske, Bos. e in Srbije. Poleg teh se udeležijo slavnosti razna društva in mnogo civilnega občinstva od vseh strani. Bati se je, da bo prenočišč v ljubljanskih hotelih primanjkovalo in da bo treba iskati privatnih stanovanj. Zato prosimo vsa ona društva, okrožja in župe kakor tudi brate in sestre posameznike, ki se iz oddaljenejših krajev udeležijo naših slavnosti in žele posredovanja za prenočišča, naj nam to čimprej poročajo, da nam bo mogoče še pravočasno preskrbeti potrebno. Tudi je javiti, če se žele skupna brezplačna prenočišča. Bratje in sestre, prosimo Vas torej, pišite pravočasno! Zdravo! Slavnostni odbor Sokola I (stanovanski podčrek).

Odkod prihaja zlo?

Naši klerikalci, ki v svojem časopisju prav radi učijo moralo druge, se v zadnjem času vedno bolj kažejo v vsej svoji nagoti. Toliko podlosti, častikraje in nepoštenja je težko najti tudi pri divjaških Culukafrih. Klerikalno časopisje in plačani agitatorji se trudijo na vse mogoče načine, da oblažijo vse, kar ne piha v klerikalni rog. Pri tem pa niso prav nič obzirni, vera in nauk gospodov jim služita le v podle strankarske namene. Resničnost te naše trditve hočemo dokazati na dveh dogodkih, ki sta se odigrala v zadnjem času:

Nedavno je bil izvršen v Kremencah pri Igu umor. Takoj se je oglasil «Slovenec» in naznanil svojim vernim ovčicam, da je storilec Sokol, član vsesokolske družine. Brez vsakega dokaza je skušal «Slovenec» brez zločin označiti kot posledice sokolske vzgoje. A kaj se je izkazalo? Jugoslovanski sokolski savez je takoj uvedel preiskavo in ugotovilo se je, da osumljenec Kraljič sploh nikoli ni bil član kakega sokolskega društva. Dognalo se je skoroda nasprotno. Stranec osumljenega Kraljiča je duhovnik, njegov oče pa je bil svojedobno cerkveni ključar na Kamenci pri Igu. Vsak pošteni človek se mora zjokati nad tako klerikalno moralo!

Na Igu pa se je dogodil še drug v nebo višji čin katoliškega duhovnika. Na ta-

mošnji ljudski šoli je poučeval verouk kaplan g. Anton Rovtar, ki pa je svojo nalogo izvrševal na ta način, da je že pri nežni mladini vzbujal strankarske strasti. V nedeljo 4. t. m. je priredilo Izansko gasilno društvo v dobrodelne namene veselico, katera se je udeležilo tudi nekaj šolskih otrok. Ko je kaplan Rovtar prišel drugi dan v šolo, je po razredih razsajal in naravnost besnel nad šolsko mladino: «Kdo je pijančeval s Sokoli? Sokoli so svinje in barabe. Sokoli preklinjajo in bodo šli vsi v pekel. Le zapomnite si to!»

Jasno je, da mora mladina popolnoma podivjati, če jo na ta način vzgajajo celo Kristusovi namestniki na zemlji, ki bi ne smeli poznati nikake politike. Takemu početju se mora napraviti enkrat za vselej konec. Prenehati se mora z mešanjem politike in vere.

Kaplana Rovtarja pa je sedaj vendarle prišla roka pravice. Doznamo, da ga je šolska oblast odstranila od pouka ter mu zabranila vstop v šolo. Čutu pravičnosti bi odgovarjalo, da se kaplan g. Rovtar izroči tudi sodišču, da ga kaznuje za izvršeno hudodelstvo.

Vsi, ki ste resnicoljubni, presodite, kje je poštenost, pri klerikalcih ali naprednjakih. Rzsodba vam gotovo ne bo delala preglavic.

Zanimivosti

Vražji ples lamaistov.

Cerkvene in državne oblasti menda niso nikjer v tako ozki zvezi kakor na Kitajskem do revolucije. — Sam kitajski cesar je veljal za «nebeškega sina» in je bil obenem nekak vrhovni poglavar vernikov.

Najbolj razširjene vere na Kitajskem so budistična, lamaistična in češčenje prednikov, ki so ponekod že popolnoma pomešane med sabo.

Znano je, kako so se Kitajci branili sprejeti evropsko kulturo in tudi svojih iznajdb niso hoteli pokazati svetu. Okrog države so postavili zid in pred pristanišči napeli verige, da se ne bi mogli izkrcati «beli hudiči».

Kitajci vseh ver se še sedaj zelo držijo starih šeg ter v velikem obsegu obnavljajo starodavne obrede svojih pradedov. V nebeški deželji — tako imenujejo Kitajci svojo domovino — je neštevilno samostanov. Zlati glavno mesto Peking je obkroženo s stari samostani. Istotako je v Pekingu samem

cela vrsta starodavnih lamaističnih samostanov. Najbolj znan je samostan Jung Ho Kung, ki ga je zgradil cesar Jung Cong v 18. stoletju.

Tu se vrši vsako leto okrog drugega mlaja po kitajskem novem letu ena onih starodavnih slovesnosti, ki jih tujci označujejo kot «vražji ples». Že več tednov poprej se pripravljajo rumeno oblečeni svečeniki, sedeči v dolgih vrstah v dvorani, s postom in z molitvami na to slovesnost. Nепrestano se sliši njihovo enolično mrmranje: «Om man padme hum.» (Oj, dragocenost v lotosu! Amen!) Na dan praznika preganjajo duhovniki Lama hude duhove z biči, da se evropski gledalci prestrašeni umaknejo. V dolgi procesiji krene narod za menihi po mestu. V prvih vrstah mogočno donijo velikanske pozavne, za njimi plešejo svečeniki svoj divji ples, našemljeni za vole, jelene, prašiče, z mrtvaškimi glavami in različnimi strašili (glej sliko!). Na visoki nosilnici, pregrnjeni z rumeno svilo, pa sedi sam «živi bog» Dalai Lama, ki je najvišji lamaistični duhovnik. Ljudstvo vriska, biči pokajo, svečeniki skačejo in tulijo kakor polblazni.

Opazja pa se, da po revoluciji kitajski narod ni več tako dostopen starim navadam, ki jih duhovništvo še umetno vzdržuje.

× **Odkritje 8000 let starih okostij v Mehiki.** Ameriški raziskovalci iz Washingtona so našli nedavno pri ruševinah mesta Cuiculico v južnem delu Mehike stara okostja, ki so, kakor je sklepati iz raznih znakov, stara nad 8000 let. Poleg njih so našli razne predmete, ki pokazujejo, da je v davnih časih živel v Ameriki ljudstvo z visoko kulturo in civilizacijo. Okostja so se nahajala v umetno narejenih gričih. Znanstveniki so mišljenja, da je celih tisoč let prej, nego je bila zgra-

jena prva piramida v Egiptu, kak mehikanski vladar prisilil svoje podložnike, da so mu zgradili grobnico. Ta okostja so najstarejša doslej odkrita sled o človeštvu v Ameriki.

× **Nad pet milijonov ljudi umrlo od glada.** V Moskvi je izšla nedavno knjiga, ki opisuje gospodarske razmere v sedanji boljševiški Rusiji. V knjigi je objavljena tudi statistika o izgubah med vojno in za časa lakote. Izgube za časa vojne in revolucije se cenijo na 4,053.000 ljudi. V letih 1921. do 1922. pa je pomrlo radi glada 5,200.000 ljudi v sovjetski republiki.

× **Strašen prizor ob izvrševanju smrtne obsodbe.** V Zedinjenih državah se kakor znano smrtna kazen izvršuje z elektriko. Obsojenca posadijo na poseben stol in močan električni tok ga usmrti hipoma. Prošli teden se je v Njujorku morala taka smrtina kazen izvršiti na petero obsojencih. Prva dva sta mirno dočkala smrt. Ostali trije obsojenci, ki so to morali gledati, pa so postali silno razburjeni in eden izmed njih je kakor blazen nekje popadel nož ter si ga sirelovito parkrat zagnal v prsi. Zdravnik je takoj priskočil na pomoč, a je mogel samo ugotoviti, da so nesrečniku minute štete. Rablja pa to ni oviralo, temveč je umirajočega zločinca hladnokrvno posadil na električni stolec in mu pretrgal zadnjo nit življenja. Ko se je to razvedelo, se je vsa ameriška javnost zgražala nad toliko brezobzirnostjo, pa najsi gre tudi za največjega zločinca.

× **Poslanec in tihotapci.** V Wahingtonu so prišli na sled poslancu Langleyu, da je vzdrževal zveze z družbo tihotapcev ter jim s svojim vplivom nedavno omogočil vtihotapljenje velike količine žganih pijač. Preiskava je dognala, da je Langley za to uslugo bil podkupljen s 5000 dolarji. Sodnija mu je prisodila temu primerno kazen — dve leti težke ječe.

× **Brezposelna grofica.** Dandanes ni nič novega, če se tudi kak član visoke plemiške obitelji loti navadnega dela. Neka danska grofica z imenom Eliza Samsøe pa vendarle pri najboljši volji ni mogla dobiti dela. Grofica, ki je še vedno zelo bogata in uvaževana članica svoje obitelji, se je ogrela za komunistične cilje. Ni pa hotela ostati samo pri komunističnih naukih, temveč je sklenila postati prava proletarka, ki si z žulji svojih rok služi vsakdanji kruh. Toda povsod, kjer se je predstavila in vprašala za službo, so jo odvrnili, da ji ne morejo ustreči. Eni so se izgovarjali, da grofice vendar ne morejo imeti v službi, drugi pa so jo odklonili, ker je izpovedala, da je komunistinja. Toda ta komunistinja z modro plemiško krvjo v žilah, še ni obupala, temveč še nadalje išče primerno mesto. Če bi se zglasila v naših krajih, ni vrag, da se ne bi našel poslodavec, ki bi jo sprejel v službo navzlic grofovski kroni in komunističnemu srcu.

Za smeh in kratek čas

Dokaz ljubezni.

Rekrut Janez: «Ej, Špelca, tebe jaz vroče ljubim!»

Špelca: «Nič ti ne verjamem. Skoči v vodo — in če bo za vrčala, tedaj je tvoja ljubezen resnično vroča!»

Smola.

Pravijo, da zakonski jarem ne žuli tako hudo, da bi ga ne bilo mogoče prenašati, ako je mož hraber in je za poganjača žena, ki ima za bič — ljubezen. Ako pa se pri-

druži tašča s svojim jezikom, tedaj gorje! Čujte, kaj se je snoči pripetilo mojemu dobremu prijatelju, ki bi res zaslužil kaj boljšega.

Prišel je malce pozno iz krčme domov. Da bi njegova sladka ženka ne vedela, kdaj se je vrnil, je sezul čevlje in se srečno prihotapil mimo taščine sobe v spalnico. Pa o smola! Ženka se začne obračati, a moj prijatelj hitro stopi k zibelki svojega prvenca, začne zibati in polglasno peti uspavančico, katero je slišal, ko je bil v ruskem ujetništvu: «Baju, bajuški, baju...»

«Kaj vendar delaš, Boltek?» vpraša žena.

«Ah, moja ljuba Špelca, dve uri že sedim tukaj in zibljem, da bi pomiril malčka.»

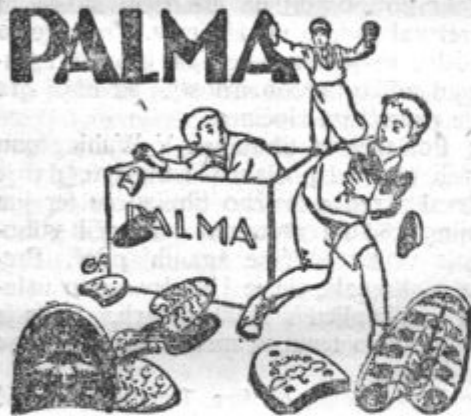
«Za božjo voljo, Bolte, otrok je vendar pri meni v postelji...»

MALI OGLASI

Potrebščine za brivnico se prodajo

na licu mesta v lokalu, kjer je jako dober obrat, ter premičnine za stanovanje z dvema sobama. — Kupnino je položiti takoj. —

Ponudbe na upravo «Domovine». 38

**kavčukaste pete
in kavčukaste podplate**

nosijo otroci in odrasli, ker so isti trpežni, poceni in se dobro nosijo.

Zahtevajte pri trgovcih na deželi in kupujte od stare leta **1885** ustanovljene tvrdke

CROBATH Franc
dr. z o. z.
KRANJ.

Manufaktura na debelo in drobno.

Trgovci na deželi, ostali odjemalci, prepričajte se pred nakupom znova o naših cenah in izberi! Trgovcem damo najmanjše količine po prvih cenah na debelo.

Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se pojavljajo večkrat različne bolečine? Dober prijatelj ob takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elza-Fluid! Dober prav tako za umivanje in obloge kakor kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolje delujoč kakor francosko žganje! Z zavojnino in poštnino vred: 3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev, 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z

10%nim doplačilom. Razpošilja ga: Lekar- nar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza-trg št 360, Hrvatsko. (b)

ELIRSKA POSOJILNICA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg št. 8 I.
sprejma hranilne vloge po 8 %
Večje in stalne vloge do 12 %.

Lovci, gozdarji, delavci, priporočamo Vam, da si kupte

obleke,

pelorine, suknje, hlače, dožne plašče iz gume, vsakovrstno perilo po najnižji ceni le po konfekcijski industriji

Drago Schwab, Ljubljana

Dvorni trg št. 3 (pod Narodno kavarno).

Največja zaloga vsakovrstnega blaga za moške in dečke. Zahtevajte vzorce!

Naročeno blago se razpošilja po poštnem povzetju. V lastni režiji se izdelujejo usnjeni (kožni) rekele, hlače in čepice v črni, rjavi in sivi barvi.

Obleke po meri.

Potrebno je, da morete kupiti povsod Fellerjev Elza-Fluid!

Ako sprevidite, da Fellerjevega pravega Elza-Fluida k e ne morete dobiti, Vas prosimo, da nam to naznanite; takoj nato Vam bomo sporočili najugodnejše mesto, kjer se prodaja:

To je najboljšje, kar sem kdaj okušal!

Prav. Fellerjev Elza-Fluid kot dobrodošlo sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! Pozimi! Poleti! Pri tisoč priložnostih se pokaže kot blago delujoče, bolečino lajšajoče, koristen in mnogostransko uporabljen. Je veliko močnejši in deluje bolje kakor francosko žganje. Sploh najboljšje sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi poročete:

To je najboljšje, kar sem kdaj okušal!

Z zavojnino in poštnino vred stane: 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 24 Din; 12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 85 Din; 24 dvojnih steklenic ali 8 specialnih steklenic 151 Din; 36 dvojnih steklenic ali 12 specialnih steklenic 214 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja oca 4 dinarje in 6 dinarjev; Elza-mentolni črtniki 7 dinarjev; Elza-švedska tinktura za zelodec; Elza-zagorski sok za prsa in zoper kašelj; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; glicerin po 4-80 dinarja in 18 dinarjev; Lysol, Lysosol po 25 dinarjev; kineški čaj od 2 dinarjev navzgor; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica, 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; strup za podgane in miši 8 dinarjev. Pri primotu se zavojnina in poštnina posebe zaračunavata.

K tem cenam se priračunava sedaj 10%no doplačilo. Pisma se naj naslavljajo natančno takole:

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elza-trg št. 360, Hrvatsko.

SLAVENSKA BANKA D., ZAGREB

PODRUŽNICA: LJUBLJANA.

Delniška glavnica Din 50,000.000.— in rezerve preko Din 12,500.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.

Agenciji: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijaciji: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.